

Mlaš tednik

Kronika

kulturno - politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

7. leto / številka 25

V Celovcu, dne 23. junija 1955

Cena 1 šilling

Poslanstvo Avstrije

Ob bregovih Donave, na prostoru, ki ga je doslej delil „železni zastor“ med oba politična bloka, v katera je razdeljen današnji svet, je nastala nevtralna Avstrija. „Železni zastor“ je šel nazaj proti vzhodu na češkoslovaško mejo, obenem pa se je črta zapadnega bloka premaknila na avstrijsko-bavarsko in italijansko mejo.

Ta novi položaj je pa rodil tudi nove misli. Pojavili so se resni glasovi, ki pričajo, da je politična miselnost v Avstriji bistveno drugačna, kot je bila leta 1918. Takratna Avstrija se iz poloma dvojne monarhije ni nič naučila in svoje naravne vloge ni hotela spoznati. Redki možje, ki so opozarjali, da si naj „Deutschösterreich“ vzame švico za vzgled, so morali utihniti, ker so jih prepili hrupni nacionalisti, ki so obračali svoje poglede proti Berlinu. Nadaljnji razvoj, posebno pa njegove strahotne posledice so pa vsem še v spominu.

Morda so ravno te bridke izkušnje priletole k temu, da so se odgovorni politični krogi, ki po ljudskem mandatu vodijo usodo države, podali na novo pot.

Pojav nevtralne Avstrije pa dokazuje, da so velesile kljub svojim medsebojnim nasprotstvom vendar pripravljene, da dopustijo nekaterim manjšim državam v obrobem pasu, kjer se oba svetovna bloka stikata, da vodijo neodvisno politiko in da se združujejo v nevtralne skupine izven obeh blokov, v spoznanju, da to bolje služi interesu vseh — ohraniti miru na svetu.

In v srečanju teh nazorov je bila Avstriji kot prvi v sedanjih povojni dobi mednarodno priznana in zajamčena nevtralnost. To dejstvo je kljub vojnim grožnjam, političnim napetostim, atomskim eksplozijam in črno gledim napovedim o bližajočem se koncu sveta, dober znak za bodočnost.

Nedavno je dunajska revija „Die Österreichische Furche“ primerjala avstrijsko nevtralnost s švicarsko. Marsičesa se bo treba pri švicarjih učiti, vendar je med obeh primeroma nekaj bistvenih razlik.

Po piščevem mnenju ima avstrijska nevtralnost, v nasprotju s švicarsko, mnogo bolj poudarjen ofenzivni značaj. In v tem je njeno poslanstvo. In le če ga bo nova Avstrija izpolnjevala, bo nevtralna Avstrija „iz genialne ustvaritve sedanjega političnega trenutka postala trajna evropska politična tvorba, ki bo mogla doprinesti svoj delež k ohranitvi svetovnega miru.“

Pod ofenzivnim značajem avstrijske nevtralnosti je mišljena privlačna sila, ki jo bo nevtralna Avstrija nedvomno izvajala na Češkoslovaško in Madžarsko, dočim se je Jugoslavija že sama podala na to pot. „Zato,“ pravi pisec, „bi bil nevtralni blok štirih podonavskih držav gotovo politični koncept, ki se utegne pojaviti v prihodnjih fazah pogajanj med Vzhodom in Zapadom, in zaradi tega mora biti nanj usmerjena avstrijska zunanja politika.“

„Nova velika priložnost, ki se nudi Avstriji, pa je ravno v tem, da si tudi pri velesilah utira pot spoznanje, da je nevtralnost nekaterih vmesnih držav zanje same koristnejša kot vključitev v lastni sistem, in da je utemeljeno upati, da se bo to spoznanje še ojačalo.“

V tej perspektivi odpira nevtralnost grandiozne možnosti, vendar je osnovni pogoj zanje, da bo nova Avstrija tudi v politiki do narodnostnih manjšin izvajala načela, ki izhajajo iz nevtralnosti same, namreč nacionalno strpnost, nepristransko pravičnost, in skrupulozno izpolnjevala prevzete obveznosti. Z nacionalnim mirom in prijateljskim sožitjem v notranjosti bo privlačna sila avstrijske nevtralnosti tudi na zunaj bistveno pridobila na svoji prepričevalni moči. In s tem bo nova Avstrija najboljše izvrševala zaupano ji poslanstvo v duhu svoje velike krščanske tradicije, v interesu svetovnega miru in tudi — svobode.

Združeni narodi praznujejo 10-letnico

V ponedeljek je v San Franciscu (USA) predsednik Eisenhower otvoril slovesno zasedanje ob 10-letnici podpisa ustanovne listine Združenih narodov. V to ustanovo je po drugi svetovni vojni ves svet polagal upanje, da bodo ohranila trajni mir na svetu.

Uvodna slovesnost se je vršila v isti dvorani, kjer je bila pred desetimi leti podpisana ustanovna listina, v opernem gledališču. Bilo je prisotnih vseh 60 držav članic.

Slovesnosti bodo trajale ves teden in bodo v njih okviru spregovorili delegati vseh članic. Po večini jih zastopajo zunanji ministri. Bivši ameriški predsednik Truman, ki je pred desetimi leti imel zaključni govor, bo pa povabljen, da spregovori v nedeljo.

Predsednik Eisenhower je v svojem uvodnem govoru pozval države vsega sveta, da ustavijo oboroževanje, kajti miru ni mogoče ohraniti s tekmo v oboroževanju. „Orožje miru so pravičnost, poštenost, medsebojno razumevanje in spoštovanje bližnjega.“

Nato je na kratko očrtal zgodovino zadnjih desetih let in razvil program za bodočnost. Ni dovolj, da molčijo topovi le zato, ker nihče ni gotov, da bo z njimi mogoče premagati nasprotnika, temveč mora biti mir mogočen izraz pravega, polnega življenja. „V tem življenju bo atom, ki je bil nekoč določen za pokončevalca ljudi, postal njegov najbolj koristen služabnik.“

Eisenhower: Mir v dosegljivi bližini

To je tudi novi činitelj, ki upravičuje večje upanje, da je trajni mir „v dosegljivi bližini. In to nas tudi upravičuje, da okre-

„Nemška imovina“ v bonnskem parlamentu

Določbe avstrijske državne pogodbe o zaplembi večjega dela nemškega premoženja v Avstriji so bile predmet debate v nemškem parlamentu v Bonnu.

Socialistični poslanec dr. Schmidt je grajal obnašanje vlade v zvezi s sklepom avstrijske državne pogodbe in očital zveznemu kanclerju dr. Adenauerju, da je molčal, ko je Amerika odredila zaplembo nemškega premoženja, a proti mali Avstriji pa da je streljal z največjimi topovi. Namesto da bi ustvaril vse potrebne diplomatske pogoje za čimprejšnjo vrnitev takozvanega „malega nemškega premoženja“ (ki je last posameznikov in čigar vrednost ne presega 10.000 dolarjev), kot je predvideno v državni pogodbi, je bonnska vlada enostavno poslala svojega diplomatskega zastopnika na Dunaju na dopust in tako tudi ta zadeva stoji.

Adenauer je, kot poroča nemška uradna agencija DPA na to odgovoril, da „so bile

Položaj v Argentini se pomirjuje

Po najnovejših uradnih poročilih vlada mir v Argentini.

Vojni minister general Lucero je imel na radiu govor, v katerem je naznanil, da čete suhozemske vojske povsod obvladujejo položaj. Ostro je obsodil razširjevalce neresničnih vesti ter pozval opozicijo, da naj ne dela neredov.

Policija v Buenos Aires je zaprla enega člana komunistične mladinske organizacije, ki je osumljen, da je sodeloval pri požigu cerkva v času neredov.

General Lucero, ki je poleg poveljstva vojske prevzel tudi poveljstvo policije, združuje v svojih rokah vso izvršno oblast in je zato sedaj najmočnejši mož v Argentini. Inozemski opazovalci napovedujejo,

pimo in obnovimo svojo voljo za doseg tega cilja, o katerem je človeštvo skozi stoletja sanjalo in ki so ga imeli pred očmi tudi ustanovitelji te organizacije.“

Dotaknil se je tudi prihodnje konferenče štirih velikih in je v tej zvezi izrazil upanje, da bo konferenca rodila zaželene uspehe. Govor je zaključil z obljubo, da bodo Združene države storile vse za ohranitev miru.

V senci slovesnosti se pa vršijo tudi zaporni razgovori med diplomati in tako sta se na kosilu že sestala Dulles in Molotov in francoski zunanji minister Pinay je tudi imel sestanek z Molotovom.

Kratka zgodovina

Dne 26. jun. 1945 je bilo v San Francisco podpisana ustanovna listina Združenih narodov. Nova organizacija je potem imela svoje prve sestanke v Londonu, a kmalu se je preselila v New York, kjer je imela najprej svoje seje v ogromni telovadnici neke srednje šole, Hunters College, v bližini New Yorka. Nato se je preselila v Lake Success, tudi v okolici New Yorka, kjer je zborovala v dvorani neke velike tovarne za orožje. Dve letni zasedanja sta se pa vršili na prostoru velesejma v Lake Success, a dvakrat pa je bilo letno zborovanje v palači Chaillot v Parizu na Francoskem. Medtem pa so v New Yorku zgradili za organizacijo novo, nadvse moderno palačo ob bregu reke Hudson, ki je stala 68 milijonov dolarjev in ima 38 nadstropij ter je zgrajena iz jekla in stekla, kjer je sedaj stalni sedež te ustanove.

Združene države Amerike v vojni z Nemčijo. Pri Avstriji pa je bila zadeva drugačna. Nikjer ni bil Hitler tako navdušeno sprejet kot na Dunaju“.

Po teh besedah so socialistični poslanci skočili pokonci in slišati je bilo vzklike: „Ali je to diplomatsko?“

Vse avstrijske časopisje prinaša v sredo te Adenauerjeve besede z ostrimi komentarji. Tudi sami člani Adenauerjeve stranke so v razgovorih označili Adenauerjevo izjavo kot „nediplomatično in neprimerno.“

Med drugim je dr. Adenauer tudi rekel, da je baje avstrijski zvezni podkancler in predsednik soc. stranke dr. Schärf izjavil, da je njegova stranka predlagala zaplembo nemškega premoženja v Avstriji in da je bil na njeno prizadevanje ta člen vnešen v državno pogodbo. Zvezni podkancler in predsednik socialistične stranke dr. Schärf je energično zanikal, da bi podal tako izjavo.

Nedelja nesreč

Preteklo nedeljo so dnevniki označili kot nedeljo nesreč. Ob francoski obali v Normandiji se je potopil neki izkrcevalni čoln, ki ga je ameriška vojska pustila tam in so ga predelali v izletniško ladjo. V valovih je od 30 potnikov 22 utonilo, a ostalih osem je rešil neki ribič.

Pri požaru norišnice v Tokiu (na Japonskem) je zgorelo 8 bolnikov. Ker so se bolniki nahajali v zaprtih sobah „za železnimi rešetkami“, kot se reče, jih niso mogli rešiti, ker je nastala panika in niso mogli najti ključev.

K R A T K E V E S T I

Papež sprejema državnike. Na binkoštno nedeljo je sv. oče Pij XII. sprejel francoskega zunanjega ministra Pinaya v privatni avdienci. Par dni kasneje je obiskal sv. očeta ministrski predsednik Siama, maršal Pibulsonggram. Dne 6. junija je bil sprejet belgijski zunanji minister Spaak, ki pripada socialistični stranki in je bil v preteklih letih predsednik Evropske skupnosti v Strasbourgu. Napovedujejo tudi, da bo ministrski predsednik Indije Nehru, ki se bo po obisku v Sovjetski zvezi ustavil v Beogradu, a potem šel v Rim, tudi sprejet v Vatikanu.

Poslednji transprot povratnikov iz Sovjetske zveze bo po napovedi notranjega ministrstva prispel v soboto ali nedeljo v Wiener Neustadt. Z njim bi naj prišlo 180 oseb, katerih imena bodo objavljena, čim bodo sovjetske oblasti izročile avstrijskim tozadevnim seznam.

Winstonu Churchill, bivšemu angleškemu ministrskemu predsedniku že sedaj, ko še živi, postavljajo spomenike. Tako bodo prihodnji teden odkrili njegov kip v slavnostni dvorani londonske mestne hiše. Kip sam pa je delo jugoslovanskega umetnika, emigranta Oskarja Nemona. Stal bo poleg kipov državnika Pitta, vojvode Wellingtona in admirala Nelsona.

V Franciji so se vršile delne volitve v državni senat, pri kateri so pristaši generala de Gaulleja najslabše odrezali, ki so od 9 senatorjev ohranili le štiri. Druge stranke so na splošno ohranile svoje stare položaje.

Novi incidenti pri Gazi v Sveti deželi javlja angleška agencija Reuter. Po poročilih z izraelske strani so baje egiptovski agenti vdrli v judovski teritorij in pogнали v zrak cevi glavnega vodovoda za področje Gaze. V krogih Združenih narodov prevladuje mnenje, da bo treba sklicati Varnostni svet na zasedanje v San Francisco, če se napetost med Izraelci in Egipčani v prihodnjih dneh ne bo podela.

Stavka železniških strojevodij se je končala, ker so stavkujoči delavci v glavnem dosegli, kar so zahtevali. Gospodarska škoda zaradi zastoja prometa pa gre v milijarde.

15 izkrcevalnih čolnov, ki jih je vlada Združenih držav med vojno posodila Sovjetski zvezi, je moskovska vlada te dni vrnila lastniku. Ker pa so že zastareli, jih bodo v Ameriki kot staro železo poslali v topilnice.

8000 jetniških paznikov v 115 francoskih kaznilnicah je nastopilo 24-urno stavko za to, ker kaznjenci, katere morajo čuvati, zaslužijo več, imajo v svojih celicah več komforta, kot si ga pazniki sami in njihove družine morejo privoščiti.

Sovjetski vojaki zapuščajo Klosterneuburg, kjer je bila te dni ukinjena sovjetska komandatura. Družine sovjetskih častnikov, ki službujejo v Klosterneuburgu, so se preselile v zgradbo bivše komandature. Tudi na Dunaju so bile te dni ukinjene komandature za nekatere mestne okraje.

Na vožnji skozi Sueški kanal sta preteklo nedeljo z neke francoske ladje skočila v morje dva tujska legionarja in splavala na egiptovska tla. Po narodnosti je eden bil Portugalec, a drugi Nemeč.

Glede vizumov za Jugoslavijo smo prejeli še naslednje podrobnejše podatke: Pristojbina za turistični vizum za dobo nad tri dni je znižana od 39.— na 27.— šil.; za vizum za bivanje pod 3 dni je treba plačati le 9.— šil. Za skupine od 5 do 50 ljudi pa je treba plačati le enkratno pristojbino 27.— šillingov.

V brazilskem mestu Sao Paulo pa je poln avtobus padel v reko. Od 40 potnikov je bilo 20 mrtvih, a ostali pa ranjeni.

Politični teden

Po svetu . . .

Sovjeti pritiskajo

Zadnji tedni stojijo pod vplivom sovjetske „nevtralnostne“ iniciative. Še pred podpisom avstrijske državne pogodbe je začela ves svet novica o obisku v Beogradu. Ko so si politiki še belili glavo o pomenu tega obiska, je Sovjetska zveza povabila kanclerja Zapadne Nemčije dr. Adenauerja v Moskvo. Vse te poteze skupaj pa so prav gotovo le del večjega načrta.

Vzporedno s temi prizadevanji pa so vlade velesil izmenjavale note o konferenci „štirih velikih“. Datum za to konferenco je določen za 18. julij 1955 in sicer v Ženevi. Tam se bodo sestali ministrski predsednik Eisenhower, Eden, Faure in Bulganin, seveda če medtem ne pride kaj vmes. Zunanji ministri pa se sestanejo 25. junija v San Franciscu za slovesnosti ob desetletnici ustanovitve Združenih narodov (UNO). To bo tudi ugodna prilika, da se kaj več pogovorijo o dnevnem redu sestanka njihovih šefov.

Ko se je sovjetski zunanji minister Molotov na poti v San Francisco ustavil v Parizu, je porabil to priliko, da povabi predsednika vlade Faureja in zunanjega ministra Pinaya v Moskvo. Pred sestankom zunanjih ministrov v San Franciscu pa so se zastopniki zapadnih velesil sestali v Washingtonu na razgovore z nemškim kanclerjem Adenauerjem, z nalogo, da izdelajo enotno stališče zapadnega sveta do sovjetskih predlogov.

Nemčija in Japonska

Vse pa se v bistvu suče okoli nemškega vprašanja v Evropi in okoli Japonske na Daljnem vzhodu. Komaj deset let je minilo, odkar sta bili Nemčija in Japonska z brezpogojno kapitulacijo dokončno poraženi, pa sta obe državi danes znova v ospredju svetovnega političnega dogajanja. Sovjetska zveza je danes celo pripravljena žrtvovati del svojega prestiža v Evropi, da si zagotovi tukaj mir in se more tako posvetiti reševanju svojih gospodarskih in tudi političnih težav doma. Pa tudi na Daljnem vzhodu postaja Sovjetom

Kitajska preveč mogočna

V Čuenlaju je dobila Kitajska voditelja, ki predstavljajo državo z nad pol milijarde prebivalcev, a — četudi je komunist — hodi svojo pot v mednarodni politiki. Možnost lastne komunistične poti je našla posebno potrdbilo tudi s sovjetske strani z obiskom Hruščeva in Bulganina v Beogradu. Dokler je bila kitajska komunistična partija pripravljena hoditi v vseh svetovno-političnih vprašanjih isto pot ali vsaj sporedno pot s Sovjetsko zvezo, tako dolgo je pomenila komunistična Kitajska ojačenje Sovjetske zveze. Če pa gre komunistična Kitajska svojo pot, ki bi bila deloma celo sovjetski politiki nasprotna, pomeni tudi komunistična Kitajska nevarnost za Sovjetsko zvezo. Zato potrebuje Sovjetska zveza varen hrbet v Evropi.

Položaj pri Formozi

je odsev tega političnega položaja. Čim bolj se Amerika in rdeča Kitajska zagrizeta v to vprašanje, tem šibkejša bo moč rdeče Kitajske napram Sovjetom. Že v Koreji smo videli, da je Sovjetska zveza šla v svoji pomoči rdeči Kitajski tako daleč, da je izzvala vojno med Ameriko in Korejo, v katero je posegla tudi Kitajska, ne pa Sovjetska zveza sama. Dokler je divjala na Kitajskem

Zakaj Sovjeti popuščajo

O vzrokih nove sovjetske spravljive politike razglablja Harry Schwartz, znani ameriški strokovnjak za sovjetske zadeve v „New York Timesu“:

„Pri avstrijsko-sovjetskih razgovorih aprila meseca v Moskvi so baje visoke sovjetske osebnosti izjavile avstrijskim gostom, da se sovjetsko gospodarstvo bori s težavami. Gospodarstvo države ne zmora, kot so dejali, visokih stroškov modernega oboroževanja, ki odteguje dobrine, katere bi potrebovali na drugih področjih proizvodnje. Kmalu nato so sledili najnovejši sovjetski predlogi za razorožitev.

Iz podatkov, ki jih je navedel neki sovjetski gospodarstvenik v moskovskem radiu prejšnji teden, izhaja, da je sovjetska vlada znižala na manj kot 5% prirastek proizvodnje potrošnih dobrin v tem letu. To je posledica toliko propagiranega pov-

meščanska vojna, tako dolgo Kitajska ni pomenila za nikogar nevarnosti. Ko pa je komunizem na Kitajskem zmagal in se je pričela Kitajska na znotraj urejevati, je nastal na Daljnem vzhodu tekmeč tako Ameriki kakor tudi Sovjetski zvezi. Že konferenca v Bandungu, ki je združila zastopnike pol druge milijarde ljudi iz Azije in Afrike, je pokazala, da ta barvasti svet tudi Sovjetsko zvezo šteje v isto vrsto kakor Angleže in Amerikance, ker tudi Sovjetska zveza ni bila povabljena na konferenco, čeprav leži nad polovica njenega ozemlja v Aziji.

. . . in pri nas v Avstriji

Avstrijska vlada in odbori parlamenta imajo veliko opravka v zvezi z državno pogodbo, ker je treba pripraviti izvršne zakone, ki so v pogodbi predvideni. Tako bo treba izdelati postave o vojaščini in oborožitvi, ustavni zakon o nevtralnosti ter izdati postavne ukrepe o nemškem premoženju. Potrebno bo tudi, da izidejo konkretna postavna določila o členu 7, ki določa pravice Slovencev in Hrvatov.

Najprej so predložili parlamentu zakon o kompetencah

v vojaških zadevah,

ki bodo dodeljene uradu zveznega kanclerja (Bundeskanzleramt), kjer bodo zato ustanovili posebno sekcijo. Vsa druga vprašanja so pa še odprta in o tem so v teku pogajanja med OeVP in SPOe. Zgleda, da stranki hitita, ker med volilci, posebno v vrstah SPOe, ni nobenega posebnega navdušenja za vojaščino. Kot je socialistični veljak Migsch dejal pred social. akademiki, se je morala Avstrija napram Zapadu obvezati, da se bo oborožila, kajti sicer zapadne sile pogodbe vobče ne bodo podpisale.

V Ameriki

je medtem senat ratificiral avstrijsko državno pogodbo. Pričakujejo, da bo tudi Francija kaj kmalu ratificirala. Na Dunaju so v teku priprave za novi

zakon o socialnem zavarovanju.

O tem sta se obe stranki OeVP in SPOe že mnogo pripravili. Na koncu pa sta se stranki vsaj na zunaj le zedinili. SPOe je popustila pri raznih določbah o gospodarstvu in pustila več svobode gospodarskemu liberalizmu (manj državne kontrole in več svobode v gospodarskem življenju, kot n. pr. v zunanji trgovini, deviznem gospodarstvu, davčne ugodnosti pri nabiranju kapitala in rezerv v podjetjih itd.) Na drugi

Festival slovenskih pesmi in plesov v Ameriki

Dne 24. aprila je bil v Chicagu festival slovenskih pesmi in plesov, ki ga je priredil tamošnji Slovenski radijski klub. Ta klub, ki ga vodi dr. Lujo Leskovar, ima že več let redne oddaje v dveh velikih ameriških radijskih postajah in je zaradi svojega izbranega programa zbudil tudi pozornost angleškega občinstva ter je bila ta radijska skupina že parkrat povabljena na televizijo.

Festival je izvrstno uspel. Bivši član zagrebške opere Dragotin Šoštarko je dovršeno zapel vrsto pesmi, med katerimi je posebno navdušila poslušalstvo pesem „En starček je živel“. Slovenska baletna skupina pa je predvajala program slovenskih ljudskih plesov, kar je bilo za Chicago novost, ki je vse zelo prijetno presenetila. Med

gledalci je bilo tudi precej angleškega občinstva, ki je ob tej priliki prvič videlo slovenske folkloristične plesne, ki jih je umetniška skupina tehnično dovršeno izvajala.

Glavni govornik je bil znani slovenski pionir v Ameriki Anton Grdina, ki je v svojem govoru poudaril potrebo po poglobitvi kulturnega dela posebno med mladino, kajti Slovenci v Ameriki, kjer živi ena ob drugi toliko različnih narodnosti in ras s svojimi kulturnimi svojstvenostmi, smo lahko ponosni na naše kulturno bogastvo.

Radijski klub razpisuje tudi letno nagrado „Slovenian Award“ za Slovence, ki se je v tekočem letu v Ameriki najbolje izkazal. Letos je dobil to nagrado g. Frank Kosmač, generalni direktor velike zavarovalnice St. Pauls Savings.

O festivalu, so pisali tudi nekateri veliki časopisi kot „Sun Times“ in „Chicago Tribune“.

Nagovor sv. očeta časnikačem

Sveti oče je sprejel skupino francoskih časnikarjev in jim je v posebnem nagovoru nakazal smernice, ki naj vodijo novinarje pri njihovem delu.

„Delajte s pošteno in lojalno vestjo, vaša skrb mora biti, da ugotovite in objavljate to, kar služi resnici in kar pomaga k okrepitevi resničnih, splošnih človeških vrednot.“

Sv. oče je tudi opozoril na veliki vpliv, ki ga ima tisk dandanes na javnost, kajti le malo je čitateljev, ki kritično presojuje tiskani papir, ki ga dobivajo v roke. Zato se pa mora novinar pri izvrševanju svoje poklicne dolžnosti vestno držati resnice, obenem pa se izogibati slehernemu pristranskemu in moralno kvarnemu prikazovanju dogodkov.

SLOVENC

doma in po svetu

Proslave 60-letnice „Moderne“ v Ljubljani

Pred 60 leti je nastopila v slovenski književnosti četvorica pesnikov in pisateljev, ki so približali slovensko književnost novim smerem v Evropi in jo dvignili na isto umetniško raván. Bili so to Cankar, Kette, Murn in Župančič.

V Ljubljani so za to obletnico priredili velike slovesnosti in odkrili več spominskih plošč in spomenikov. Osrednja slovesnost pa se je vršila pred „Cukrarno“ ob Ljubljani, kjer so na starem, pustem, karsarni podobnem poslopju, v katerem sta svoj čas bivala Kette in Murn, odkrili spominsko ploščo. V imenu vlade je govoril minister Ivan Regent, o pomenu „Moderne“ pa je govoril literarni zgodovinar dr. Anton Slodnjak, ki je med drugim dejal, da, čeprav hočejo danes nekateri umetnostni zgodovinarji razlagati književna dela sama kot taka v okviru zgodovinske dobe, v kateri so nastale, se jim vendar „ni posrežilo spodbiti preproste resnice, da je vsa umetnina delo nekega človeka umetnika,“ da umetniško delo ni zgolj stvar, temveč „izraz ali znamenje njegovega življenja in da je zato nerazdružljivo spojeno z njegovo osebnostjo in usodo.“

S previdnimi besedami se je postavil tudi proti uradnim literarnim teoretikom, ki s svetovnonazornimi merili merijo umetnost, češ, da taka merila niso zanesljiva, ker „izvirajo iz nekkih apriorističnih nagibov“.

160-LETNICA SLOVENSKE SOLE V TRSTU

Dne 5. junija so praznovali 160-letnico ustanovitve slovenske šole na Katinari v južnem delu tržaškega mesta. Lep kulturni jubilej so proslavili z izbranim programom, v katerem so se vrstile pesmi, plesi, igre, a učiteljica Ana Kalanova je v jednatih besedah opisala veliko izobraževalno delo, ki ga je šola izvršila v nad poldrugem stoletju svojega obstoja, v teku katerega je morala prestatiti posebno pod fašizmom hude čase.

SLOVENSKA FILHARMONIJA ŽANJE USPEHE PO ITALIJI

Orkester slovenske Filharmonije v Ljubljani je bil povabljen na koncert v Aquili in v Sassariju na Sardiniji. Na obeh koncertih so predvajali skladbe Verdija, Čajkovskega in Gotovca. Dinigiral je Jakob Cipc, ki je zadnja leta spravljal ljubljanski orkester na zavidljivo višino. Oba koncerta sta izvrstno uspešna in so v Aquili morali Gotovčev „Simfonično kolo“ celo ponoviti. Po tem prodornem uspehu pa je orkester dobil povabila še za druga italijanska mesta. Vodstvo orkestra je prevzel Lovro Matačić, naš svetovno znani dirigent, in je dirigiral koncerte v Bariju, Bologni, Ferrari, Milanu, Trentu in Trevisu. Odmev pri občinstvu in strokovni kritiki je bil zelo ugoden.

Uspeh ljubljanske Filharmonije je toliko pomembnejši, ker je zaradi nedavnih političnih sporov italijanska publika še pod vtisom časopisnih gonj proti Jugoslaviji, a po drugi strani je pa Italija domovina glasbene umetnosti in je glasbena kultura posebno v velikih mestih, kot v Milanu, Bariju, Bologni itd. na veliki višini in je zato koncertno občinstvo zelo izbirčno.

ANGLEŠKI KIPAR RAZSTAVLJA V LJUBLJANI

V „Moderni galeriji“ v Ljubljani razstavlja angleški kipar Henry Moore, ki je eden izmed najvidnejših predstavnikov modernega kiparstva na svetu. Leta 1948 je prejel prvo nagrado na mednarodni umetnostni razstavi v Benetkah „Biennale“. V Angliji je spolšno priznan in stoji v londonskih javnih parkih več njegovih kipov; med drugim je izklesal tudi kip Matere božje z Detetom za neko londonsko cerkev.

SLOVENSKI DIRIGENT V ARGENTINSKEM RADIU

Drago Mario Šijanec, bivši dirigent ljubljanskega radijskega orkestra, je v začetku maja dirigiral simfonični koncert v glavni dvorani v Buenos Airesu. Na sporedu so bila dela francoskih skladateljev Ravela, Faureja in Milhauda. Kritiki velikih listov so koncert zelo pohvalili in posebno omenili Šijančev globoko umevanje predvajanih skladb. Koncert je prenašal tudi radio Buenos Aires.

Trenja med sovjetskimi maršali

O sporih in trenjih v sovjetskih najvišjih vojaških krogih je časopisje že mnogo pisalo.

Po padcu Malenkova, ki je baje imel namen doseči pomirjenje z Zapadom, so z imenovanjem maršala Bulganina za ministrskega predsednika Sovjetske zveze ter maršala Žukova za vojnega ministra vojaki pridobili na vplivu na celotno vodstvo države. Povrh tega je maršal Vorošilov predsednik Vrhovnega prezidija, kar odgovarja položaju državnega predsednika.

Po vsem tem bi bilo pričakovati, da bo nova vlada pod Bulganinovim vodstvom še bolj poostrila sedanjo zgolj propagandno vojno med obema blokoma, ki bi se pa iz hladne lahko vsak trenutek spremenila v „toplo“ in bi z današnjimi atomskimi in drugimi orožji bila zelo zelo vroča.

Vojaki in politiki si delijo oblast

Toda zgodilo se je drugače. V zadnjih mesecih je sovjetska politika napravila poteze, ki so zapadno diplomacijo našle popolnoma nepripravljeno. Prva je bila v zvezi v avstrijsko državno pogodbo; še večje presenečenje pa je sovjetski obisk v Beogradu. Sovjetska zveza je iz svoje ekspanzionistične politike prešla v nevtralistično in bolj vneto ubira miroljubne strune kot kdajkoli prej „miroljubni“ Malenkov.

Vendar bi bilo napačno sklepati, da so v Moskvi prevladali politiki nad vojaki.

Bolj pravilen je sklep, da sovjetski maršali nimajo sami odločilne besede v državni politiki, ker delijo oblast s komunistično stranko, in da pač morajo oboji upoštevati svetovno politično realnost, ki jim narekuje njihovo ravnanje.

Po drugi strani pa je ravno tako napačno smatrati sovjetske visoke častnike kot enotno zaključno skupino, ki bi zasledovala skupne cilje ter da bi jih vezala nerazdružljiva solidarnost. To ni bilo tako niti za časa Stalina, ki je zavidal slavo zmagovitim vojskovodjem in jih je takoj po koncu vojne pregnal v oddaljene garnizije, da tam izginijo v pozabo.

Tri skupine maršalov

Poznavalci sovjetske vojske pravijo, da med najvišjimi sovjetskimi častniki obstaja jo tri skupine:

1) nacionalno usmerjeni poklicni častniki, katerih najvidnejši predstavnik je maršal Žukov, osvoboditelj Berlina in zmagovalček pri Stalingradu. Najprej je v zadnji vojni pokazal svoje visoke vojaške sposobnosti pri obrambi Moskve in Leningrada. Ob koncu druge svetovne vojne je bil go-

tovo najbolj priljubljen mož v Sovjetski zvezi in Stalin ga je takoj po zmagoslavni paradji maja meseca 1945 poslal iz Moskve in mu dal neko postransko mesto ob Črnem morju. Časopisi o njem niso več pisali, dokler je Stalin živel. Žukov se je priključil kot mlad fant komunistični revoluciji takoj ob njenem začetku in se je po njeni zmagi vojaško naprej šolal. Vendar je duhovno ostal neizpremenjen in ne spada med partijske doktrinarije. Zato je šele, ko je postal vojni minister, bil sprejet v centralni komite komunistične partije.

Žukov in njegovi

Za Žukovim stojijo maršali Budjoni, Timošenko, Malinovski in Merezkov. Ti vidijo predvsem „večno Rusijo“, ki jo istovetijo s sedanjo Sovjetsko zvezo, ter je zanje svetovni komunizem predvsem orodje zunanje politike, ki mora služiti interesom sedanje sovjetske države.

Druga skupina so politični maršali, katerih najvidnejša predstavnik sta Vorošilov in Bulganin. Med njimi in poklicnimi vojaki razmerje ni bilo nikoli posebno prijateljsko in spori so bili najhujši ravno med vojno. Takrat so poklicni vojaki, ki so imeli v rokah usodo države, izkoristili svojo moč in dosegli ukinitve političnih komisarijev. Žukov, ki je kot branilec Leningrada imel ob sebi Bulganina kot političnega komisarja, je dosegel, da so odpravili soppis komisarja pri vseh ukazih vojaških poveljnikov. Žukov je takrat posmehljivo imenoval Bulganina „vrečo ovs“.

Švicarji in tujska legija

Iz zgodovine je znano, da so v srednjem veku kmečki sinovi iz gorate švice služili kot najemniki v vojskah skoraj vseh evropskih vladarjev. Tisti, ki so po petnajstih ali dvajsetih letih potepanja po vseh evropskih deželah še imeli glavo trdno na vratu in so se vrnili domov z mošnjo, polno prisluzenega „solda“ ter naplenjenih dragocenosti, so bili začetniki švicarskega blagostanja, kajti svoje bogastvo so vložili na en ali drug način v gospodarstvo.

Izgleda, da „soldaški“ nagon v Švicarjih še ni zamrl, kajti po uradnih statistikah gre vsako leto v francosko tujsko legijo okrog 300 do 500 mladih Švicarjev, ki so se naveležali urejenega, a pogosto dolgočasnega življenja doma in jih je želja po pustolovščinah pognala po svetu. Danes imajo le Francozi v svojih kolonijah tako najemniško vojsko, v kateri se zbirajo avanturisti

Po vojni je pa komunistična partija zopet utrdila svoje položaje v vojski in to predvsem s pomočjo tretje skupine maršalov, ki jo tvorijo tudi poklicni vojaki, a so predvsem karieristi. Nekateri izmed njih so z isto zvestobo služili še carjem, a so po uspehi revoluciji vstopili v kom. stranko in hočejo dokazati zvestobo stranki s poudarjanjem komunističnih načel. Med njimi so zelo sposobni ljudje, katerih imena se pogosto pojavljajo v javnosti. So to Rokosovski, ki je sedaj kot sovjetski maršal vojni minister na Poljskem (spomnili so se, da je poljskega pokolenja), Vasilevski in Sokolovski.

Izven vseh teh skupin pa stoji maršal Konjev, ki je bil pred kratkim imenovan za vrhovnega poveljnika vojaških sil vzhodnega bloka. Zadnje čase ga je bilo pogosto videti ob strani Hruščeva na potovanjih v inozemstvo, a nihče si ni na jasnem, ali ga spremlja kot zaupni sodelavec ali pa kot opazovalec po naročilu vojaških krogov.

Začasno ravnotežje

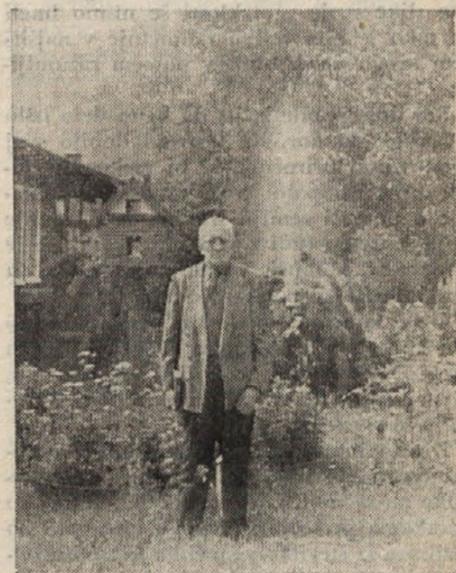
Nesporno je, da je položaj Žukova zelo močan, a se kljub temu mora ozirati na struje v vojski, posebno pa na takoimenovano „levo krilo“ karieristov, ki so naravni zavezniki komunistične stranke. Obstoj teh struj pa je dovedel do nekega političnega ravnovesja v državi, kjer si po odstranitvi policijskega šefa Berije delita oblast partija in vojska in nobeden izmed njiju ni dovolj močan, da bi izpodrinil drugega. To ravnotežje pa je začasno in ne more nihče predvidevati njegovega trajanja. Gotovo pa je, da boj za nasledstvo, ki se je začel po Stalinovi smrti, še ni končan.

Spomin na Limbarskega

Pesnik Limbarski je umrl... — Vsak narod se zanima za svoje pesnike. In se mora zanimati, če hoče biti kulturni narod.

Iz pričujočega pisma, ki mi ga je pisal Limbarski lansko leto in sicer 3. II. 1954 iz Eisenerza, odseva, kako se mu je godilo proti koncu njegovega življenja.

„Zima je huda, pa jo še kar nekam prenašam. V nedeljo sem bil nekaj prehlajen, vendar ne toliko, da bi ne bil mogel iti v cerkev. Muči me še naduha (astma), ki je pa neozdravljiva. Zdravnik mi jo olajšuje s streptomycinom, ki ga vdihavam. Dobivam pa tudi praške, ki so tudi dobri in mi

Jože Urbanija — Limbarski

olajšujejo dihanje. Če bi teh zdravil ne imel, bi sploh ne mogel nikamor iti.

Najhujše pa so mi želodčne bolečine, ki trajajo že nad dve leti. Zdravniki pravijo, da imam preveč želodčne kisline. Ta bolelost me skoro vsak dan napade; včasih kmalu mine, večkrat pa traja tudi dolge ure ter me popolnoma izmuči. Mnogo zdravil sem že poskusil, a vse skupaj malo pomaga.

Danes imamo zopet grdo vreme. Zunaj sneži in tuli burja. Sedim pri zakurjeni peči in čitam knjigo: „Eine Quelle der Kraft“ (neko knjigo o molitvi). Sem in tja preneham in „dni premišljam, ki so bili — in na tihem solze brišem“... Ven na prsto si ne upam zaradi vetra, ki mi vselej škoduje. Ves dan me zebe v noge in drugod, tako da moram obleči suktnjo. Najhujše pa je to, ker sem vedno brez denarja. To je menda že pevčeva usoda, da živi in umira brez denarja. Moji stalni dohodki znašajo mesečno 15.— S.

Imam še neko drugo potrebo: od Božiča že hranim nekaj ameriških konserv, katerih jaz ne maram in jih tudi ne smem užiti (Nadaljevanje na 4. strani)

FRAN ERJAVEC, PARIZ:

KOROŠKI SLOVENCİ

(43. nadaljevanje)

II. DEL

I.

NA PRAGU NOVEGA VEKA

Na prelomu XV. in XVI. veka je bila odkrita Amerika in izvršene razne prevažne iznajdbe. To je povzročilo globoke spremembe v vsem dotedanjem življenju in mišljenju kulturnega človeštva. Stara srednjeveška državna zgradba, temelječa na moralnem vplivu Cerkev in na fevdalnem družabnem redu, se je začela majati, a dotedanje naturalno gospodarstvo fevdalcev je začelo spodrivati denarno gospodarstvo mest. Trgovini in prometu so bila odprta čisto nova, dotlej neznan pota, iznajdba smodnika je n. pr. prinesla popolno spremembo dotedanjega vojskovanja in povzročila, da so začeli izgubljati dotedanjo vrednost srednjeveški gradovi na strmih višinah ter okorni železni oklepi viteзов, a iznajdba tiskarstva je omogočila širjenje knjig in kulture tudi med širše ljudske sloje. — To so bili prvi hudi udarci srednjeveškemu fevdalnemu plemstvu, ki so pa na drugi strani dvigali pomen meščanstva in pomenjali prve rahle začetke uveljavljanja kmečkih množic. Vsemu temu je potem hitro sledil še verski razcep dotlej enotnega katoliškega Zapada. Glede na vse to označujejo zgodovinarji ta veliki prelom kot konec srednjega in začetek novega veka.

V avstrijskih deželah je vladal tedaj sin cesarja Friderika III., Maksimilijan I., ki je bil tudi nemški cesar. Njega je poslal oče še kot desetletnega dečka za nekaj časa na Stari grad v Bekštanju (Finkenstein) ob Bakškem jezeru, kjer se je naučil tudi slovensko. V „zlati buli“ je namreč že cesar Karel IV. postavil nekako pravilo, da naj zna nemški cesar tudi vsaj en slovanski jezik, in o cesarju Maksimilijanu I. pravi neki star zgodovinski vir izrečno: „Der weise König lernet Windisch und Be-

chamisch von einem Baeren“. Nameraval je obnoviti tudi običaj ustoličenja, kajti dne 29. XII. 1506 je pisal iz Linca koroškim stanovom, da hoče priti v kratkem na Koroško in se tam ustoličiti po nekdanjih običajih (kar se pa potem ni zgodilo).

Za slovenske dežele je bila doba Maksimilijanove vladavine jako važna iz raznih razlogov. Za njegove vlade so namreč izumrli (l. 1500.) Goriški grofje in s tem je prišla potem v smislu dedne pogodbe v last Habsburžanov končno še Goriška, tako da so bile odslej združene v habsburških rokah sploh vse slovenske dežele — razen majhnega dela na skrajnem zapadu, ki je spadalo pod Benečane in ga zato še danes zovemo Beneška Slovenija, ter majhnega dela na skrajnem vzhodu, Prekmurje, ki je spadalo pod Ogrsko.

Ravno za Maksimilijanove vlade so bile (v prvi beneški vojni) za več stoletij določene tudi politične meje med Koroško in severno Goriško na eni strani ter Benečani na drugi strani in s tem seveda tudi meje med avstrijskimi in beneškimi Slovenci. V omenjeni prvi beneški vojni se je bil posebno odlikoval hrvaški grof Krištof Frankopan, ki je imel za ženo sestro krškega škofa in cesarjevega ministra Langa.

Preurejene so bile v tej dobi tudi zapadne koroške deželne meje tako, da je bila v začetku stoletja od Koroške ločena nekoč slovenska grofija Lienz in priključena na največjo nevoljo Korošcev Tirolski, l. 1564 pa končno še Pusti dol (Pustertal).

Jako važna je bila Maksimilijanova vladavina tudi zato, ker je pravzaprav šele on prvi položil trdne temelje avstrijski državni skupnosti. Kakor smo slišali že v prvem delu naše zgodovine, so bili Habsburžani že nad dve sto let pogosti nositelji nemške cesarske krone, toda kake lastne države sploh niso imeli, temveč so nabirali počasi v svojih rokah le posamezne dežele, ki pa niso imele med seboj, razen vladarjeve osebe, nobene zveze in so se upravljale vsaka čisto samostojno. — Šele proti koncu XV. stol. sta zlasti turška nevarnost in pa ljubosumno varovanje teh deželnih avtonomij napram vladarju napolnili stanove

„notranjeavstrijskih“ dežel, da so začeli tesno sodelovati, toda Maksimilijan je bil prvi, ki je (11. IV. 1501.) ustanovil za vse svoje avstrijske dežele tudi nekako skupno vlado (njen član je bil tudi Slovenec škof Slavkonnja) ter šele s tem ustvaril nekako državno celoto. Ta vlada je imela izprva svoj sedež v Linzu, nato pa na Dunaju in sta sodelovala v njej tudi po dva zastopnika vsake dežele. Država in vlada sta doživljali potem v teku XVI. stol. sicer še velike pretrese in preobrazbe ter se le počasi širili in utrjevali, toda temelji so bili položeni in na njih je mogla potem šele nastati zgradba velike habsburške monarhije. Tudi pridobitev čeških in ogrskih dežel, ki je sledila že kmalu po njegovi smrti, je pripravil že Maksimilijan.

Vredno je omeniti tudi to, da je Maksimilijan izgnal (1496) na zahtevo notranjeavstrijskih deželnih stanov iz njegovih dežel tudi vse žide. Dežele so mu morale plačati za davek, ki so mu s tem odpadli sicer primerno odškodnino (Koroška 4000 gld.), vendar so ostale s tem slovenske dežele (razen ogrskega Prekmurja) odslej trajno skoro brez vsakih židov. Na slovenskem Koroškem je bila najmočnejša židovska naselbina v trgovsko jako razvitem Velikovcu. Tu so zavzemali poseben del mesta, kjer so imeli celo svojo sinagago. Zaradi njihovega odedruštva (jemali so po 1 krajcar tedenskih obresti od goldinarja) jih je prebivalstvo seveda sovražilo in jim očitalo neutemeljene pregrehe (n. pr. zastrupljanje vodnjakov).

Posebej za Koroško je važno tudi to, da je bila tedaj prenešana koroška deželna prestolnica iz Št. Vida v Celovec. Leta 1514 je namreč Celovec do tal pogorel in tedaj so deželni stanovci cesarja prosili, naj ga prepusti njim, da bi si mogli zgraditi tu varno pribežališče pred Turki in pred kmečkimi puntarji. Cesar jim ga je dne 24. IV. 1518 res izročil in stanovci so ga potem pozidali čisto na novo, ga izgradili v teku stoletja z velikimi stroški v močno trdnjavo in prenesli potem iz Št. Vida semkaj tudi vse deželne upravne ustanove. Od dne 3. XIII. 1991 dalje so zborovali tu v novozgrajeni deželni hiši tudi koroški stanovci.

CELOVEC

Vsako nedeljo in praznik je v stari bogoslovni cerkvi v Priesterhausgasse nedeljska služba božja ob pol 9. uri.

„Koroški Slovenci“

Pod gornjim naslovom smo od številke 32 lanskega leta do številke 24 tega leta v „Našem tedniku“ prinašali razpravo slovenskega zgodovinarja Frana Erjavca. V tej razpravi je temeljito obdelano življenje Koroške od prvih početkov pa do konca petnajste stoletja. Pisatelj je nepristransko pregledal in uporabil dosegljive vire, zato je v razpravi verno podana resna in globoka slika naše preteklosti.

Koroški Slovenci take obširne zgodovinske slike svoje preteklosti še nismo imeli in tako je bilo veliko zanimanje v najširšem krogu naših bralcev povsem razumljivo.

Številne so bile želje, da bi to delo izšlo v knjigi, da koroški Slovenci dobijo svoj zgodovinski priročnik, ki bi vsakomur služil, da si izpopolni svoje zgodovinsko znanje o domači zemlji. Ker pa je zalaganje knjig zvezano tudi z velikimi stroški, se je Družba sv. Mohorja v Celovcu obvezala, da ona založi knjigo za svoje ude.

Delu samemu bo dodan pregled koroških knezov, seznam krajev in nekaj drugih pregledov, tako da bo knjiga tudi tistemu, ki je časopis shranjeval, nudila dosti novega in koristnega.

Doslej smo objavili šele prvi del tega obsežnega zgodovinskega dela. S pričujočo številko pa začne izhajati drugi del, ki nas bo korakoma privedel v novejša časa, zato bo razprava iz številke v številko še zanimivejša in nanjo naše bralce posebej opozarjamo. V tem delu bo v celoti prvič obdelano tudi preteklo stoletje in posebej obdobje, ko je v Celovcu bilo kulturno središče slovenskega naroda.

Založba, ki bo delo izdala v knjigi, bo s tem ustregla velikemu krogu koroških Slovencev, ki bodo po tej knjigi, ki ne sme manjkati v nobeni slovenski hiši na Koroškem, pridno segali.

NEZAŽELENA DIRKA

V soboto, dne 18. jun. je bila mednarodna dirka motornih koles in avtomobilov skozi Galicijo, Ženék in po zvezni cesti skozi Šteben, Šmihel in druge kraje.

To dirkanje z motornimi vozili je ustvarilo med podeželani precej nezadovoljstva, ker so se dirke vršile ravno v času, ko so šli ljudje z živino na polja. Če že imajo dirke ob nedeljah, nimamo nič proti, kajti ob nedeljah se igrajo le z lastnim življenjem, medtem ko ob delavnikih ogrožajo tudi življenje drugih in ovirajo kmete pri delu.

HUDO NEURJE JE POVZROČILO VELIKO ŠKODE

V soboto, dne 18. junija je proti večeru okolico Celovca, posebej pa Krivo vrbo obiskalo neurje, kot ga že dolgo ni bilo. V nekaj minutah se je bila pobelila kot pozimi, in ponekod je padlo celo za 10 cm toče. Nevihta je bila tako silovita, da je podirala celo 15 metrov visoka in pol metra debela drevesa. Padajoča drevesa pa so ogrožala hiše in poškodovala nekaj motornih vozil in električno napeljavo.

Ob jezeru je vihar pometal železne mize kot igrače v vodo. Ceste in pota so se spremenila v hudournike, tako da so ponekod avtomobili bili do osišč v vodi.

SPOMIN NA LIMBARSKEGA

(Nadaljevanje s 3. strani)

vati. Rad bi jih poslal domov, pa nimam toliko denarja. Kdor bi mi pomagal uresničiti moje želje, bi mu bil neizmerno hvaležen. To dobroto bi smatral za veliko svetoletno milost. In dobrotarika bi ohranil v hvaležnem spominu do groba.”

„Naš tednik“ je nato začel zbirati darove za Limbarskega in mu je bilo vsaj v tem oziru nekoliko pomagano. —

Dotrnel je... Zdaj ga ne teži več ne bolezen, ne pomanjkanje denarja. Mnogo pesmi je objavil v naših listih. Kdo ga ne pozna vsaj po imenu? Spominjajmo se ga v molitvi.

Vredno pa bi bilo započeti zbirko, da bi se mu postavil priprost nagrobni spomenik. I. M.

Pokojni Limbarski je objavljala svoja dela v več listih in zato menimo, da bi bila naša skupna dolžnost, da vsak v svojem naročniškem krogu pokrene primerno akcijo za nagrobni spomenik. Zatorej prosimo uredništva, da nam sporočijo svoja mnenja in predloge. Uredništvo.

SV. VISARJE

Kot vsako leto, bo slovesna otvoritev te starodavne božje poti dne 24. junija in bodo od takrat romarski domovi stalno odprti in pri cerkvi bo stalno bival duhovnik.

Slovenski Korošci, ki so v vseh časih v velikem številu romali na to priljubljeno Marijino božjo pot, jo bodo gotovo tudi letos radi obiskovali.

Žalna slovesnost v Vetrinju

V nedeljo, 26. junija, bo v Vetrinju spominska proslava ob desetletnici vetrinjske žaloigre: spominski dan vseh slovenskih žrtev vojne in revolucije, vseh padlih protikomunističnih borcev in mučencev. Ob 10. dopoldne v vetrinjski cerkvi odkritje spominske plošče, nato slovesna maša za žrtve revolucije in žalno opravilo „Libera“. Popoldne skupno romanje na Žihpolje. K spominski proslavi so vabljeni vsi Slovenci, posebno pa tisti, ki so tedanje dogodke so doživljali.

GORENČE

V soboto, dne 4. junija t. l., je v Srednji vesi in Gorenčah pri Temeljnu umrl mali Alojzij, kateremu je Bog naklonil samo 5 ur tuzemskega življenja. Vendar mu je izkazal še izredno milost, da je bil pol ure pred smrtjo krščen. Za Temeljevo mamo je ta udarec tem hujši, ker je to že tretji otrok v družini, ki je umrl v tako nežni dobi. Vendar pa bo užalosteno družino kljub vsem izkušnjam tolažila zavest, da imajo v nebesih zveste priprošnjike.

V nedeljo, dne 12. junija t. l., sta v poznih popoldanskih urah zaprosila Stogartov Štefi in njegov spremljevalec žvabeškega brodnika Tomaža, ki prevaža Zvabekarje in Gorenčane čez Dravo, da bi se v razvedrilo smela peljati s čolnom po Dravi.

Ko se imenovana peljeta s čolnom po Dravi, zagledata nekako pod Boštjanom, že na gorenski strani, truplo neznanega moškega. Po znakih razpadanja sodeč je moralo biti truplo že dalj časa v vodi. O najdenem truplu so takoj obvestili orožniško postajo na Rudi, ki bo skušala dognati identiteto mrtve osebe. Šele potem, ko se bo ugotovila identiteta, bo mogoče reči, ali gre tu za nesrečo utoinitve ali za samomor ali za kak drug slučaj.

VOGRČE

Dne 12. junija popoldne ob 2. uri je bila pri nas blagoslovitev gasilskega doma, brizgalne in dveh motorjev. Prišli so gasilci iz Pliberka in okrajni poveljnik iz Velikovca.

Blagoslovitev je izvršil č. g. provizor, ki je poudaril potrebo božjega blagoslova in varstva pri gasilskih vajah, posebno pa še pri gašenju požara. Poveljnik vogrških gasilcev g. Juh je podal z jedrnatimi besedami zgodovino domačega gasilstva in težavne razmere za časa druge svetovne vojne, ko je služil gasilski dom vojakom, ki so naredili znatno škodo, obenem pa je izrazil zahvalo prvemu poveljniku Šulnovemu očetu in članom prve gasilske čete, ki jih je še nekaj bilo med prisotnimi. Za njim je govoril okrajni poveljnik, a po njegovem govoru je spregovoril še župan. Poudaril je skrb občine Blato za gasilstvo in omenil načrt za graditev vodnega rezervarja v Vogrčah. Končal je svoj govor z željo, da bi Bog in sv. Florijan varovala Vogrče tako skrbno pred ognjem, da sploh ne bi bilo treba uporabiti gasilskih naprav pri požaru. Nato je sledila kratka gasilska vaja, ki je pokazala spretnost naših gasilcev. Sledila je ljudska veselica na vrtu pri p. d. Tomažu.

Še enega veselega dogodka ne smemo pozabiti. Nuk Francu, p. d. Dobrovniku na Dobravi, in njegovi ženi Amaliji se je rodila hčerka Frida. Krščena je bila v domači cerkvi; botrovala sta Franc Mikic in žena Štefka iz Bevsaka. Še več takih bi radi imeli, ker število našega prebivalstva vsako leto bolj pada.

GLOBASNICA

V nedeljo, dne 19. junija sta si Oto Kummer in Nežka Kordež pred poročnim oltarjem v globaški farni cerkvi obljubila zvestobo do groba. Oto je priden tesar, ki si je s svojim delom postavil lasten dom, kamor popelje svojo izvoljenko. Ravno tako pridna je Nežka. Posebno marljivo se

je udeleževala na kulturno-prosvetnem področju in je prav rada pomagala pri igrah. Z njo zgubi globaško prosvetno društvo zelo aktivno dekle, toda upamo, da mu bo tudi kot žena pomagala.

Po poroki so se svatje podali v gostilno Zenkl, kjer je bila vesela svatba. Mlademu paru želimo na novi življenjski poti obilo sreče!

SKOCIJAN

Srebrni jubilej, 25-letnico mašništva preč. g. Jožefa Kogleka, bomo obhajali v Škocijanu na prvo nedeljo v juliju, to je 3. julija tega leta. Na to redko slovesnost vabimo vse iz daljne in bližnje okolice; zlasti iz Pliberka, Rožeka in Hodiš, kjer je gospod kot duhovnik deloval.

Okvir praznovanje je tale:

V soboto ob 8. uri bomo gospoda sprejeli pred farno cerkvijo po istem načinu kot novomašnika — tokrat srebrnomašnika. Nato bo v cerkvi slovesni blagoslov in prilika za spoved.

V nedeljo bomo gospoda pozdravili ob 9. uri pred župniščem in ga spremljali k oltarju, kjer bo opravil svojo zahvalno daritev (začetek ob 9.30). Ob lepem vremenu bo maša na prostem. Med mašo bo ljudsko petje ob spremljavi godbe, vmes pa bo pel tudi zbor. Slavnostni govor bo imel mil. g. prošt in dekan Zechner Aleš iz Dobrle vesi. Po maši in zahvalni pesmi bo razdelitev spominčkov, nato pa kratka zunanja slovesnost (ob lepem vremenu na prostem). Zato pridite 3. julija v Škocijan na srebrno mašo.

SELE

Navsezgodaj nas je v soboto, dne 18. junija zbudilo iz spanja zaporedno hropenje in brnenje, trobljenje in piskanje. Po cesti so dirkali motoristi in preizkušali moč motorjev raznih firm. Bilo jih je okoli 140. Po kosilu pa so dirkali avti, vendar v manjšem številu. Nezgodna se tukaj ni pripetila nobena.

V selški občini štejemo zdaj že 7 osebnih avtov. Da ti in izletniški avti ne bi trpeli žeje in onemogli, je tudi za nje ob Fallerjevi gostilni postavljena okrepevalnica, namreč črpalka za bencin.

Pa naj še reče kdo, da se Sele ne modernizirajo!

ST. JANŽ V ROŽU (Slovesnost sv. birme)

Vizitacija podeželske župnije po škofu in birma v župniji je bila že vselej velika, razveseljava in izredna slovesnost v sicer tako enoličnem farnem življenju — že zaradi svoje redkosti.

Tako je tukajšnja župnija doživela to slovesnost letos v maju šele devetih v svojem obstoju. Leta 1788 izločena iz kapelske župnije je šele po 44 letih, dne 10. 5. 1832, doživela prvo škofovo vizitacijo in birmo. Podelil jo je knezoškof Jurij Mayer. Nadaljnje so bile v letih 1870, 1895, 1908, 1917, 1930, 1947. Tudi letošnja slovesnost bo vpisana kot izreden dogodek v župnijske knjige.

V soboto dopoldne je bil škof pri krščanskem nauku v šoli, nedeljo popoldne je vršil vizitacijo cerkve in župnega urada in v ponedeljek je bila slovesna škofova maša in podelitev sv. birme. Polnoštevilo so pričakovali župljani prevzvišenega. Z deklamacijami so ga pozdravljali otroci. Nato so ga pozdravili č. g. župnik, župan, nadučitelj in zastopnik farnega odbora. V procesiji okrog cerkve in pri škofovi maši se je posebej postavilo 15 ministrantov, ki so v svojih pisanih belih, rdečih in zelenih oblačilih vzbudili posebno pozornost škofovo, da se mu je zdelo, kot je dejal, da je kakor v celovški stolnici, kjer ga spremljajo k oltarju številni bogoslovci. Dekanijska duhovščina je bila polnoštevilo navzoča. Pri liturgični škofovi maši z ljudskim petjem in skupno molitvijo so trije fantje razločno in glasno brali važnejše dele svete maše. Prevzvišeni g. škof je v svoji pridigi navduševal vernike slovensko in nemško k stanovitosti v veri, č. g. provizor Zaletel pa je opisoval v svoji pridigi srčno mučeništvu pretekega in sedanjega časa.

Obiskali smo potem v lepi procesiji rajne farane na pokopališču, ki tudi zaslužijo škofov obisk, molitev in blagoslov. Birmanih je bilo nato v cerkvi 14 otrok, 7 iz tukajš-

Naročniki nam pišejo:

SPOŠTOVANO UREDNIŠTVO!

Prav lepo se vam zahvalim, da mi tako redno pošiljate „Naš tednik“, z veseljem prebiram njegove vrstice, iz katerih prihaja tako domače duh, domače navade, priljubljen nam je pa še prav zaradi tega, ker tako radi pozabljam domače navade, tučina nam daje vse bolj moderno, umetno.

Tukaj v Torontu nas je že kar precej Slovencev in smo postali bolj vidni v očeh drugih narodov, kar je za nas velikega pomena v svetovni javnosti, imamo lepo novo cerkev „Marije pomagaj“, ki je obiskovana v obilnem številu.

Čudno se mi zdi, da se „Kranjski Janez“ nič več ne oglasi: ali ima strah pred dečvami ali pa one pred njim, to mi je nejasno in sem zelo radoveden, kaj je v resnici. To vem, da so dečle precej muhaste, in se jih tudi jaz ne upam preveč dražiti, da si ne nakopljem kakih skrbi na glavo. Pa jih vseeno pozdravljam, tam v bližini Brnce. Svetoval bi jim, da se dobro zadržijo in naj še one kaj napišejo, če niso preveč zaposlene na „žegnih“, končno so pa lahko ponosne na to, saj tukaj v Torontu nimamo kaj takšnega. P. F.

Pred kratkim sem naročil Vaš časopis in sem doslej prejel že dve številki.

Lahko Vam rečem, da sem resnično zadovoljen z njim. Sedaj se bom čimprej potrudil, da bom Vam naročnino poslal. Če želite moje rojstne podatke, Vam jih tudi pošljem.

Srčno Vas pozdravlja
Rebernik Alojz

Veseli nas, da Vam list ugaja, a če imate kake predloge za izboljšanje, jih bomo prav tako veseli. Rojstnih podatkov ne potrebujemo, a zanima nas, kako živite, in nam ob priliki o tem nekaj napišite. — Uredništvo.

DAROVALI SO:

Neimenovani iz Kanade: 100.—; Peter Flach, Gradec: 5.—; Lagoja Anton, USA: 25.—; Košir Kristo, Žihpolje: 15.—; Kokošinek Marija, Pliberk: 5.—; Mohor Picej, Schwarzach: 10.—; dr. Zablatnik Pavel, Celovec: 10.—; Božič Barbara, Apače: 5.—; Dobernik Jožef, Glinje: 44.—; Terezija Koje, Poreče: 34.—; Strekelj Jakob, Visoka Bistrica: 55.—; Plaš Ana, Visoka Bistrica: 5.—; Ferčnik Simon, Bistrica v Rožu: 12.—; Slodnjak Martin, Leutschach: 13.—; Wolte Anton, Smarjeta v Rožu: 7.—; Zabavnik Franc, Brdo pri Šmohorju: 10.—; Schellander Ana, Podravlje: 5.—; Hartman Janez, Libuče: 10.—; Stare Franc, Tristach: 1.—; šilingov.

Za † Limbarskega so darovali:

Mohor Picej, Schwarzach: 10.—; Ludvik pl. Eichfels, Celovec: 10.—; Scheriau Elizabeta, Svetna ves: 20.— šilingov.

nje župnije, 7 od drugod. Prejšnji dan — v nedeljo — je bila birma v Svečah in so botri peljali svoje otroke rajne tja. Četudi je bila majhna četa domačih birmancev, so vendar srčno odgovarjali škofu na vprašanja, ali so pripravljeno svojo krstno in birmansko obljubo tudi izpolnjevati.

Popoldne je bila srčkana slovesnost blagoslavljanja otrok izpod 6 let in se je mali rod prav srečnega čutil v rokah manic in babic pod blagimi rokami Prevzvišenega.

Bolj slovesna bo pa gotovo prihodnja birma in vizitacija, ko bo po 8 letih 200-letnica zidanja tukajšnje lepe cerkve in bo z njo verjetno združena škofijska vizitacija. Saj se je pred 200 leti vršila pravzaprav tudi vizitacija, ko je goriški nadškof Mihael gróf Attems 28. 8. 1762 posvetil novo cerkev, ki je pa bila takrat še podružnica kapelske župnije.

ST. JAKOB V ROŽU Veličastni mladinski dan

Na praznik presvete Trojice zvečer nam je katoliška mladina pripravila slovesnost, ki nam bo ostala v neizbrisnem spominu.

Že več dni prej je mladina pospravljala župnijsko dvorišče in odpeljevala veliko množino materiala in postavila velik oder. Že to delo je veliko. Zvečer pa je župnijsko dvorišče napolnilo 1500 ljudi. Od vseh strani so prihajali: iz Roža in z Gur.

Vsi smo bili prijetno presenečeni nad lepim programom in krasno izvedbo vsega, kar nam je mladina prikazala. Po pozdravnem nagovoru domačega g. župnika nam je (Nadaljevanje na 8. strani)

Tudi majhna izkušnja je dragocena!

Lansko leto smo v „Tedniku“ brali dolg članek o vzreji prašičev. Iz članka sem spoznala, da ga je napisala starejša gospodinja. Preprosto in natančno je opisala delo pri prašičerji. Njene izkušnje sem primerjala s svojimi in ugotovila, da sva si v marsičem edini, četudi ima ona precej več teoretičnega znanja, ker je bilo vse preprosto, a lepo strokovno pojasnjeno.

Danes bom pa še jaz povedala nekaj izkušenj, do katerih sem prišla z velikim trudom in že tudi z večletno prakso pri vzreji prašičev.

Glede krmljenja v dobi brejosti se v vsem strinjam z njenim načinom. Vedno sem po knjigah in strokovnih člankih iskala nekaj več o načinu krmljenja po skotitvi. V tem času se kaj rado zgodi, da dobijo prašički drisko in ves razvoj se ustavi ter celo v nekaterih slučajih konča tako, da ostane pri življenju le malo mladičev, ki tudi nikoli več niso kaj prida zdravi in rastni. V vsakem slučaju sem iskala pomoči pri živinozdravniku, v zdravilih ter se posvetovala z izkušenimi gospodinjami. Razni poizkusi pri zdravljenju so bili zelo dragi in celo brezuspešni.

ZDRAVLJENJE BOLNIH SVINJ

Končno sem ugotovila sledeče: Pri tistih doječih svinjah, ki so imele po skotitvi vročino, so navadno dobili mladiči drisko približno v drugem tednu starosti, pri nekaterih pa že celo prej. Prvotno sem dajala doječi živali, ki je imela vročino, predpisana zdravila ali pa je živinozdravnik dal injekcijo proti vročini. Zgodilo se je, da zdravnika nisem dobila; svinji pa je vročina zrasla na 42 stopinj Celzija. Hitro sem pobrala mladiče v veliko košaro ali zaboj postal z mehko slamo ter pokrila z odejo, da jih ni zeblo. Potem pa vzela snažno vrečo, jo namočila v mrzlo vodo, rahlo ožela ter po vsej dolžini položila na bolno žival. Čez moko vrečo pa dala dve suhi vreči. Ovitek sem vsake četrte ure menjala, a moko vrečo vselej v sveži vodi splaknila. To sem ponavljala toliko časa, da je vročina padla in je svinja zopet dala mladičem piti. V vročini svinja ne je. V tem slučaju sem ji dala samo kislo zelje, zabeljeno z oljem, ki ga je vselej rada pojedla. Tudi sveža jabolka so dobra.

V vseh letih, kar sem gospodinja, je svinja dobila vročino, če se ji je vnela hipofiza, ki je tam nekje pri malih možganih. Žival je imela velike bolečine v glavi in močno vročino, ni jedla in se ni brigala za mladiče. Tako žival sem potem itak dala iz reje in mladiče tudi nisem pustila za plemo, ker vem, da se to kaj rado podeduje. V vseh drugih slučajih je svinja dobila vročino, če sem jo preveč krmila že takoj prve dni po skotitvi. Ostala je pa zdrava, če je prvi teden dobivala tekočo-kašasto hrano 6-krat na dan in vselej samo 4 do 5 litrov. To količino je vedno rada pojedla in še čakala, če ji bom prilila. Vročino je dobila tudi zaradi zaprtja ali celo vsled utrujenosti, če

ni imela dovolj mleka in veliko nenasičenih mladičev. Da je imela dobro prebavo, sem jo vsak dan spustila vsaj na hodnik, da se je sprehodila. To je pripomoglo, da so čreva redno odvajala neprebavljene ostanke hrane iz telesa.

Mladiči so tudi tedaj dobili drisko, če sem doječi svinji že prvi teden dala kakšno pest mlade zelene krme (pesa, mlada detelja ali graščica). Ko sem opazila, da je mladičem škodovalo, sem takoj prenehala s „priboljškom“ ter ostala samo pri prvotnem načinu krmljenja. Ravnotako so takoj zboleli, če so ležali na mokrem in če jih je zeblo.

NEGA MLADIČEV

Te majhne „bolnike“ sem zdravila tako: Najprej sem poskrbela, da je bila svinja pravilno krmljena. Istočasno sem spriti odstranila moker gnoj in slamo. Mladičem pa vedno obilno nastlala s slamo, da so v njej spali kot v gnezdu. Nastilj za mladiče je: najboljša drobna slama, da se v njo zarijejo, a ne zrezana, ki se po podu porazgubi in mladiči morajo ležati na golih in mokrih tleh. Tudi od tega je prehlad črevesja in driska. Toplota in snaga vedno koristi. Mraz in mokrota pa tudi vedno škoduje novorojenim in še ne utrjenim mladičem. Ko so starejši, jih pa utrjujem, da so trdnega zdravja.

Poleg skrbi za snago in primerno toploto jim v kot nasujem droben premog, oglje iz lesnega pepela in star zidni omet, ki ga kaj radi grizejo in v njem dobijo potrebne rudninske snovi, ki jih telo za rast precej rabi. Najbolj oslabelem, ki kljub temu zbolijo, pa dam na kumnovem čaju vitamin A in D, ki gotovo v nekaj dneh pomaga. Vitamin kupim v apoteki in ga dajem tudi oslabelem doječim svinjam, ki se kaj kmalu opomorejo.

Lansko leto je bilo močno deževno, zato je v krmi primanjkovalo rudninskih snovi in vitaminov. Rudninske snovi dobijo v premogu, ostanke pa zidu, v zemlji, kjer rijejo, a vitamine kupim, zlasti za zimske mesece, ko nimam zelene krme.

Veliko ameriško naročilo za hamburške ladjedelnice

Nemške ladjedelnice, ki so bile v vojni večidel porušene a, kar je ob koncu vojne še ostalo, so zavezniki z dinamitom pognali v zrak, ali pa demontirali in predali Sovjetski zvezi na račun reparacij.

Toda danes so glavne nemške ladjedelnice že obnovljene in delajo s polno paro ter se uveljavljajo na svetovnem trgu. Pred kratkim je „Deutsche Werft“ iz Hamburga dobila naročilo iz Amerike za 25 milijonov dolarjev. Za ta denar bo morala zgraditi pet tovornih ladij za prevoz železne rude. Prve tri ladje morajo biti gotove prihodnje leto, a ostali dve pa v drugi polovici leta 1957.

Zgodbe iz cirkuškega življenja

V cirkusu Friederike Hagenbeck, ki gostuje te dni po Koroškem, se je pripetilo že marsikaj, kar je povzročilo dokaj strahu in groze, pa se je le vse srečno končalo, kakor na primer sledeča zgodbica o

levih, ki so obiskali kavarno.

Cirkus je gostoval v severnofrancoskem mestu Charleville. Iz nepoznanega vzroka se je odprl zapah levjega vagona. Bilo je zjutraj. Dvanajst levov cirkusa Hagenbeck je stopilo v prostost, ki so jo izkoristili na kaj nenavaden način. Enajst teh zveri je lepo zaporedoma prikorakalo v kavarnico na glavnem trgu. Dva od njih sta pohrustala mesne kolače, ki so ležali na prodajalni mizi, ostali so zavohali v kuhinji sveže goveje meso. Seveda jima je bila gospa Hagenbeck s svojimi krotilci kmalu za petami in deset so jih brez težav spravili domov. Kje pa je tičal enajsti? — Lastnik kavarne je bil skoraj na pol omedel od strahu in se je skrtil v globoki kot pod veliko prodajno mizo, enajsti lev pa se je mirno skobacal na njegov hrbet, možakar pa je bil toliko priseben, da se ni ganil. Tako so našli leva, ko je mirno ležal na toplem možakovem hrbtu, in si je zadovoljno oblizoval gobec, kajti prej si je bil v kuhinji privoščil velik zrezek, ki ga je kuhar baš del v ponev. —

Kje pa je tičal dvanajsti lev? Ta pa se je v cirkusu skrtil pod neki voz in si ni upal

izpod njega. Zakaj? Velik pelikan — ptič z ogromnim kljunom — ga je vsakokrat, ko je hotel izpod voza, šavnil po smrkcu in tako hrabro „krotil“ svojega velikega živalskega sorodnika, dokler niso prišli krotilci in leva odvedli v kletko. Oni možakar pa, ki je moral levu svoj hrbet posoditi za ležišče, je svojo kavarno preimenoval v „Kavarno pri levu“.

Našim gospodinjam

Bezeg, naš domači prijatelj

Zdravilne moči ponižnega bezga so sicer pri nas precej dobro znane, a vse premalo jih upoštevamo in izkoriščamo. Na bezgu je vse zdravilno: korenine, lubje, listje in sad.

Liste nabiramo v marcu in aprilu, cvete od maja dalje, lubje v marcu in aprilu; jagode v avgustu in septembru.

Kdor si hoče spomladi očistiti kri, naj pije 4 do 5 tednov z medom oslajen čaj iz bezgovih listov in sicer na tešče, eno uro pred zajtrkom. Čaj iz listov (2 g na skodelico vode) tudi krepi ledvice. Priporočajo ga pri sladkorni bolezni.

Čaj iz cvetov (5 g na četrt litra vode) pospešuje potenje in ga priporočajo pri prehladnih dihal, hripavosti, kašlju, tudi oslovskem, katarjih v nosu, pljučih in dihalih sploh ter pri hripi. Ker čisti kri in pospešuje izločanje seča, ga uporabljajo pri revmi, protinu, vodenici, pri bolnih ledvicah in mehuruju.

Z vrelim mlekom polito cvetje je dobro sredstvo za grgranje pri hripavosti, pri vnetju grla in mandeljnov.

Para iz vode, v kateri smo kuhali cvetje, mehča otekline na vratu in lajša bolečine v ušesih. Obkladki iz te vode (če dodamo nekoliko kamilic, je sredstvo še boljše), ki smo jih položili vroče na bolno mesto, lajšajo bolečine v zobeh in trebuhu (pri prehladnih) in revmatizem.

Čaj iz lubja (2 g na skodelico vode) zaužij v majhni množini odvajajo, v večji pa

povzroča povračanje in drisko, pa tudi vnetje prebavil. Priporočajo ga pri vnetih ledvicah in mehuruju, težkem izločanju seča, revmi, protinu, zaprtju itd.

Sveže lubje uporabljajo za obkladke pri opeklinah, vnetih očeh in rdečici. S prekuhanim lubjem pa izmivajo oči.

Čaj iz bezgovih korenin je izvrstno sredstvo proti vodenici in debelosti.

Bezgovno cvetje in jagode so izredno uporabne tudi v kuhinji. V jajcu ocvrto cvetje je splošno znana jed. Izvrstne so vkuhanne bezgove jagode; žličica te meze, raztopljen v čaši vode, je za ljudi, ki v pokliču veliko sede, izvrstno sredstvo za pospešenje prebave. Dober je čaj iz posušenih jagod, katere moremo uživati tudi kar same. Ta čaj prav tako dobro vpliva na prebavo.

Bezgov most vsebuje vse zdravilne snovi in vitamine surovih bezgovih jagod in je kot zdravilo posebno poraben. Napravimo ga na naslednji način: jagode osmukamo, dobro operemo in iztisnemo. Sok po lastnem okusu osladimo, nalijemo v čiste steklenice, zamašimo s čistimi (prekuhanimi) zamaški, ki jih prevežemo z močno nitjo navskriž in kuhamo 20 minut v loncu vode, ki naj ves čas ohranja vročino 70 stopinj Celzija. Nato vzamemo steklenice iz lonca in jih postavimo z vratom navzdol, da se ohladi. Naslednje jutro zalijemo zamaške s pečatnim voskom in shranimo na zračnem hladnem prostoru.

KUHINJA

Ocvrto bezgovo cvetje. Žvrkljaj v lončku ¼ l mleka, 28 dkg moke, 3 rumenjake, žličico sladkorja in ½ kavne žlice soli; gladkemu testu primešaj od treh beljakov trd sneg. Z vodo splaknjeno, na rešetku precejeno bezgovo cvetje pomakaj posamezno v testo in ga v vroči masti rumeno ocvrvi. Ocvrto potresi s sladkorjem.

Bezgove jagode. Zberi in stehtaj bezgove jagode ter vzemi za vsak kilogram jagod 60 — 70 dkg sladkorja. Sladkor kuhaj kakor za marmelado zelo gosto, stresi vanj jagode in kuhaj pol ure. Nato napolni steklenice, zaveži in shrani. Te jagode se rabijo največ pozimi za lipov čaj, lahko pa tudi kot marmelada.

Bezgovna marmelada. Naberl dobro zrele jagode in jih kuhaj v sopari pol ure. Potem pretlači jagode skozi gosto sito, da odstraniš pečke. Stehtaj sok, vzemi za 1 kg soka 50 — 60 dkg sladkorja in ga gosto skuhaj kakor za druge marmelade. Deni vanj sok in malo limonine lupine ter kuhaj in nato shrani.

Bezgov kompot. Pripravi v kozico 15 dkg sladkorja, ¼ l vode in košček cimeta. Ko zavre, stresi vanjo 1 liter zbranih, dobro zrelih bezgovih jagod. Pretresi, da se enakomerno zmečkajo; ko nekaj časa počasi vro, shladi in serviraj.

Bezgov kompot drugače. Zavri v kozici ½ l vina in prav toliko vode, dodaj 20 dkg sladkorja, košček cimeta in stresi v zavre-

lico 1 liter zbranih, dobro zrelih bezgovih jagod. Pretresi med kuhanjem; ko so nekaj minut počasi vrele, jih stresi na kocke s presnim maslom opraznega kruha. Serviraj tople ali mrzle.

IZ ŽIVLJENJA:

Kadar kaznjenci premišljajo ...

Resnični svet kaznenca je tako žalosten, da njegove misli kaj rade romajo v nesrečni svet nemogočih stvari.

Trije kaznjenci so nekoč sedeli na vrtu in gledali ilustriran časopis.

„Želel bi, da bi moja mama imela tako le hišico iz rdeče opeke in zelenimi okenici,“ je rekel prvi in pokazal na lično hišico v ilustraciji.

„Jaz pa bi želel, da bi imela tak avtomobil. Lahko bi me potem večkrat obiskala,“ je izrazil drugi svojo željo.

Tretji pa je molčal. Ostala dva sta ga opazovala, kajti bil je svojevrsten značaj. Vedela sta, da ima samo mamo še na svetu, katero zelo ljubi. Večkrat jima je čital pisma, katera ji je pisal. Bila so polna ljubezni do matere.

Končno je spregovoril tudi tretji. Zdelo se je, da njegov glas prihaja od daleč: „Jaz pa bi hotel, da bi moja mama imela dobre ga sina.“

Nihče ni več spregovoril.

Sadjarji pozor!

Ze lansko leto je bilo zaradi „sesača“ (Birnblattsauger) uničenih nekaj mladih hruškovihih drevesc. Letos ta sesajoča žuželka zopet dela veliko škodo.

Kako poznamo, da imamo v sadovnjaku tako nevarnega škodljivca na mladem hruškovem nasadu?

Močno napadeni listi so od obeh strani zviti navzgor tako, da prideta obe zviti strani lista v sredini skupaj. List se zvija tako, da je zgornja gladka stran lista znotraj in spodnja zunaj. Nekaj listov je pa tako napadenih, da jih nekako vleče proti peclju skupaj. Ti listi se ne zavijejo. Napadeno listje ima temno „prevleko“. Sesajoče žuželke žive v skupinah, podobne listnim ušem, le nekoliko bolj temne barve, sploščene in močno izločajo medeni sok, ki ga nabi čebelarji imenujejo „mano“. Mana zvaši na drevo mravlje, razne žuželke in čebele. V vsakem slučaju so mravlje znak, da so na drevesu tovrstni sesači in uši.

Močno napadeno mlado drevesce se navadno že prvo leto posuši, ker so žuželke skupaj zvile in uničile mlado listje, ki je za rastlino glavni dihalni in prebavilni organ. Zatiranje je ravno zato nujno potrebno.

Škodljivce zatiramo s škropljenjem z ni-

kotinskimi, gama- ali fosforno-esternimi preparati. Fosforo-esterni preparati so zelo strupeni za človeka in živali. Zato se je treba natančno držati priloženih navodil. So pa zelo učinkoviti, ker pridejo skozi luknjice v listih v rastlino in tako škodljivci srkajo strup v drevesnim sokom vred. Ta strup učinkuje še do 14 dni po škropljenju.

Poleg omenjenih preparatov je dobro naprati napadeno listje z DDT prahom, ki ga uporabljamo za zatiranje muh. Prašiti pa moramo vsaj še enkrat zlasti tedaj, če je deževje prehitro izpralo DDT prah z listov. „Mano“ oziroma to temno prevleko po debelcu je dobro s cunjjo zbrisati, ker škoduje nežni kožici mladih poganjkov.

Predor skozi led na Grenlandiji namerava zgraditi vojaške oblasti Združenih držav. Kot je znano, je Grenlandija otok na področju severne poloble naše zemeljske krogle in je ves vkljenjen v led. Ameriška vojaška uprava je že začela poskuse za zgradnjo predora pod ledom, ki bi služil potniškemu prometu med obema obalama otoka. Ameriško vojsko seveda zanima uporabljivost takega predora (tunela) za obrambne svrhe.

Bodi odločen!

Kmet je najel hlapca in mu je prvo jutro naročil, da naj cepi drva. Ko je popoldne kmet šel pogledat, kako delo napreduje, je presenečen videl, da je urni hlapec naročeno delo že opravil. Naročil mu je nato, da drva zloži v shrambo, prepričan, da bo hlapec s tem delom več ur zaposlen. A ko je šel čez nekaj časa mimo shrambe, je hlapec že polagal polena v skladovnico.

Kmet se je razveselil, da je dobil tako pridnega človeka k hiši in mu je zato naslednji dan naložil lažje delo. Peljal ga je v klet in mu pokazal kup krompirja ter mu naročil: „Preberi ta krompir in devaj lepi krompir na en kup, nekoliko nagnitega na drugo, a čisto segnitega pa zmeči v stran.“ Hlapec je prikimal in kmet je odšel po svojih opravkih.

Ko se je čez čas vrnil, misleč da je hlapec delo že opravil, ga je našel pri kupu krompirja tako, kot ga je pustil. Vprašal ga je, kaj naj to pomeni.

Hlapec je odgovoril: „Nisem vedel, kaj naj napravim. Tako težko se odločim, kateri krompir naj v stran vržem in katerega naj ohranim.“

Bili smo ustvarjeni z razumom, da spoznavamo, kaj je prav in kaj je zlo, in dana nam je svobodna volja, da se za eno ali drugo odločimo.

Ljudje, ki pred vsako odločitvijo cincajo, — kimavci jim tudi pravimo — v življenju ničesar ne dosežejo, pa naj se še tako trudijo. Urne roke so potrebne, pridnost ni le čednost, ampak tudi nujnost v življenju, vendar v življenju končno odločujeta volja in odločnost.

Treba je znati se za nekaj odločiti, kadar smo po vestnem in zrelem premisleku spoznali, da je prav in v tem se človek razlikuje od delovnega živinčeta, ki mora vleči tako, kot ga uravnava uzda in priganja gospodarjev bič.

VABILO

Farna mladina na Gorenčah uprizori v nedeljo, dne 26. t. m., ob 15. uri v Srednji vasi pri Favu igri: „Na Visokem“ in „Kje je meja?“ Obe igri sta zelo poučni, vzgojni in zabavni.

K prireditvi pristrčno vabimo vse farane in pa tudi vse prijatelje in ljubitelje lepe igre iz bližnje in daljne okolice.

Farna mladina na Gorenčah

Tu je prepovedano trkati!

Učitelja v neki vasi je zelo motilo, da so ljudje trkali na vrata, predno so vstopili. Zaradi tega je prilepil na šolska vrata listek z napisom: „Tu je prepovedano trkati!“ Kljub tej prepovedi je nekdo nekega dne prav močno potrkal. Učitelj je naglo odprl vrata in spoznal v bežečem nagajivcu enega svojih učencev.

„Le čakaj!“ si je mislil. „Jutri ti pa pokazem!“

Drugega dne je vladala v razredu velika napetost med učenci, ki so vsi vedeli, da je učitelj zasačil nagajivca.

Točno ob določeni uri vstopi učitelj, pokliče nagajivca pred se in vzame šibo v roke.

Učenec se mirno skloni, da bi prejel svojo kazen in učitelj mu privzdigne jopič, da bi ga našeškal. Pa kako se začudi, ko zagleda na hlače prilepljen listič z napisom:

„Tu je prepovedano trkati!“

V splošnem smehu je minila tudi učiteljeva nevolja in učencu je bila kazen odpuščena.

SLOVENSKE ODDAJE V RADIU

Nedelja, 26. junija: 07.20—07.25 Duhovni nagovor. — 07.25—08.00 8 pesmijo pozdravljamo in voščimo. — Ponedeljek, 27. junija: 13.55—14.25 Poročila in objave. — Solistična ura. — 18.45—19.00 Za našo vas. — Torek, 28. junija: 13.55—14.25 Poročila in objave. — Zdravniški vedež. — Narodne pesmi in melodije. — Sreda, 29. junija: 13.55—14.25 Poročila in objave. — Iz domačih logov. — 18.45—19.00 Iz tehnike in znanosti. — Četrtek, 30. junija: 13.55—14.25 Poročila in objave. — Lev N. Tolstoj: Kreutzerjeva sonata (I. del). Sodelujeta: Vladimir Skrbinšek in Tina Leonova. — Petek, 1. julija: 13.55—14.25 Poročila in objave. — Od pravljice do pravljice. — 18.45—19.00 K'k je bou pa k'k je še kej. Reportaža narodnega običaja: Kresovanje. — Sobota, 2. julija: 09.00—10.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

Za mladino in prosveto

K OBISKU GRADIŠČANSKIH HRVATOV

„DOBRODOŠLI!“

Ta napis je pozdravil v globaški dvorani gradiščanske Hrvate, ko so prišli na binkoštno soboto na Koroško, da obišejo koroške Slovence na svoji poti na jug v svojo nekdanjo domovino, od koder so se njih pradedej pred stoletji umaknili pred turškim nasiljem.

Dokaj pozno večer, ko so ljudje že obupali, da gostje pridejo, ter so se povečini že razšli ali pa zavili gledat film, ki ga je prav tisti večer spet kazalo združenje vojnih žrtv, se je prizibal v Globasnico impozanten avtobus „Gradiščanski ekspres“ in se le s težavo kretal po vijugastih globaških ovinčkih. Torej prvi sprejem ni bil tako priščen, kot so gostje morda pričakovali. Toda novica se je kmalu raznesla po vasi, da so gostje vendarle prišli in ljudje so se začeli stekati nazaj. Med tem časom pa so se gostje malo okrepčali pri Šosterjevi Nani in si privezali dušo. Takoj si tudi opazil, da doni po gostilni mehka slovanska govornica, blagolastna hrvaščina v dialektu in pravopisno.

Ko so se dragi gostje pripravili za nastop, je bila dvorana že spet kar polna, da za pozdravni govor in oficialni sprejem gostje niso mogli dobiti v majhni dvorani primerne častnega mesta. Došlesem v pozdrav je najprej zapel globaški mešani zbor nekaj izbranih pesmi pod vodstvom g. organista Petjaka. Za občuteno podanimi pesmi je drage goste pozdravil in jim izrekal dobrodošlico v imenu koroških Slovencev prof. Hutter in jih povabil, naj se dobro počutijo med svojimi brati na Koroškem. Poudaril je vzajemnost naših težej in isti cilj naše borbe in želel, da bi se spoznavanje in sodelovanje med obema narodoma, ki živita v Avstriji, poglobilo in okrepilo.

Profesorjev govor in voščila so navzoči podčrtali z burnim odobravanjem.

Za govorom g. profesorja Hutterja je povzel besedo direktor Alfonz Kornfeind, Truasdorf. Gospod ravnatelj je najprej predstavil svoje učenke gospodinjske šole, se zahvalil za prijazen sprejem in se opravičil, da niso prišli sem nastopat in pet, marveč da so le na potovanju po Koroški in so zaželeli nas videti in pozdraviti, nato jih pa

pot vodi dalje na jug k morju. Zato ne bodo pokazali kaj posebnega in tudi ne pokazali kakih umetnih pesmi, kajti ako bi hoteli tekmovali in nastopati, bi se drugače pripravili in tudi mešani zbor postavili, kot so z njim bili pozdravljeni.

Gospod direktor je poudaril, da bodo dekleta zapele in pokazale samo nekaj tega, kar so se naučile na tečajih v gospodinjski šoli. Niti tega vsega, ker niso mogli vzeti s seboj svojega godca, ki ni dobil zaželenega dopusta. Zbor deklet je potem pod vodstvom g. direktorja nežno in občuteno zapel nekaj narodnih „jačk“ (pesmi), ki se po tonu zelo ločijo od slovenskih, dasi jim slovenske mehke ne manjka. Najbolj je ugajala „Gradiščanka sem“ in nazadnje gradiščanska himna „Otač mi je Hrvat“. Vse pesmi je s povezavo spremljal gospod direktor. Govoril je tako lepo, čisto in razločno hrvaški, da so ga poslušalci povsem razumeli. Za pesmi so ljudje mlade in brhke pevke nagradili z burnim odobravanjem. Na koncu je venec deklet zapel in zaražal nekaj ljubkih rajalnih ljudskih pesmi. Prva je tudi nam znana kot zagrebški kolo. Druge pa so bile res gradiščanske, polne nežnosti, slikovitosti in melodiji in v iznajdljivosti gibov. K lepoti slike je še veliko doprinesla lepa narodna noša. Gledalci bi hoteli še in še gledati, toda program je potekel, ura je bila pozna, zato so morali zaključiti. Za zaključek so poslušalci hoteli še enkrat slišati pesem: „Gradiščanka sem“.

Tehtnost vsej predstavi je pa dal s svojim govorom okrajni šolski nadzornik Karel Zvonarič, ki je razbral v svojem klenem govoru cilje in borbe manjšinskih narodov v Avstriji. Da bo delo uspešno in cilj laže dosegljivi, je potrebno, da se medsebojno povežemo, da se drug ob drugem učimo, navdušujemo in si pomagamo z izkušnjami. Vsi hočemo biti dobri državljani Avstrije. Od nje pa za svojo zvestobo pričakujemo, da spoštuje našo narodno samobitnost, nam pomaga, da ohranimo svojo narodno bogastvo, svoj jezik in svojo kulturo. Da ne pusti prenapetežem, da nam kradejo, kar je našega in nam vsiljujejo, kar nam je tuje. Le če bodo vsi državljani zadovoljni,

Sasjedov Petrček

(Nadaljevanje)

Nekega popoldne sva sedela ob potoku. Molčala sva, vedela sva, da oba razmišljava o enem in istem. Mene je mučila že dolgo misel, ki nisem upal prav na svetlo z njo. A ni odnehala, vznemirjala me je dan na dan, sledila mi je povsod. Nisem mogel več molčati.

„Petrček, odnesiva mu jih!“ — „Ali čmrlje!“ — „Čmrlje!“

Petrček me je pogledal presenečen, pomislil nekoliko in prihrdil tiho, kakor bi se bal in bi še omahoval: „Pa mu jih!“

„A kdaj? Danes zvečer, kaj?“ — „Dobro, zvečer.“

„Ko se zmrachi, se približava zgoraj ob lesu in jih vzameva.“ — „Ali naju ne bo opazil?“ — „Previdna morava biti...“

Sklep je bil storjen. A pri srcih nama ni bilo nič kaj prijetno. Mučile so naju težke misli; vest se je oglašala, prihajala je bojazan, da nama izpodleti namera, da naju Janez morda zasači. Bil je star že dvanajst let in močan, zato sva se ga bala.

Popoldne je minevalo počasi in leno, težko sva pričakovala večera.

„Da bi bilo že storjeno!“ — sem pomišljal venomer. Petrčka je mučila menda ista misel, ker si je ves nemiren grizel prste.

„Ali kam jih deneva?“ — „Kam? Saj res!“ — Veš, kje pri hiši jih ne smeva imeti, najdejo jih kar kmalu. Zaneseva jih gor v Lisjakovo hosto.“ — „Dobro!“

„Med goščo jih skrijeva.“

„Da, med goščo. A šele jutri, kajne? Ponoči ne pojdeva v les; ni varno, zasači naju lahko gozdni mož.“

srečni v državi, lahko država računa na njih zvestobo in žrtev za njen obstoj.

Ob govoru gospoda inšpektorja se je marsikomu zbudila vest, kaj je dolžan svojemu narodu in svojemu materinemu jeziku in ne nazadnje tudi državi, v kateri živi.

Tako lepih, klenih in jasnih besed o narodu in manjšinskih pravicah in dolžnostih smo le redko slišali od naših govornikov.

Ko so nam gostje zapeli še našo „Na planinah sončece sije“, so si res pridobili srca vseh.

Po prireditvi se je v gostinskih prostorih razvila vesela družabnost, ob kateri so do neke izmenoma gradiščanske in slovenske pesmi.

Ob prisrčnih zdravicah, pozdravnem govoru gospoda globaškega župnika in v ponovnih vabilih, naj še pridejo med nas, mi pa k njim na njihovo dobro vino, je čas obiska kmalu potekel in gostje so morali vzeti slovo. Vsi smo jim navdušeno klicali: Kmalu spet na svidenje.

Tudi bi radi kdaj slišali, da bi naši ravnatelji šol (in okrajni nadzornik, ki ga še nimamo) tako govorili in šli z našimi absolventi in absolventkami gospodarskih in gospodinjskih šol po deželi in prirejali take prireditve in tako ognjevitost vzgajali našo odraslo mladino za materni jezik in domačnost, kot so to pokazali gostje iz Gradiščanske.

Ostriga

Japonska pravljica

Na dnu morja je živela nekoč ostriga. Ta je imela, kot vse ostrige, zelo trde lupine, ki jih je, kadar je zaslislala kak šum, zaprla, tako da bi človek mislil, da se ji ne more nikoli kaj slabega zgoditi. Ribe v morju so jo zavidale zaradi tega in so ji dejale: „Gospa ostriga, vi imate tako lepo trdnjavo; če jo zaprete, ste na varnem in lahko živite tako lepo, brezskrbno življenje!“

„Res je to,“ je odvrnila ostriga pametno in ponosno; „toda, četudi sem izven vsake nevarnosti, vendar nisem tako srečna. Predolgočasno je tako življenje!“

V tem hipu so se ribe zelo vznemirile in Voda seje pričela peniti. Ostriga je naglo zaprla lupine in si mislila: „Ah, te uboge ribe! Gotovo je tu zopet kaka mreža ali trnek. Vesela sem, da sem varna v svoji lupini! Da, da, vedno je treba biti previden!“

Ostriga je bila čisto pri miru. Ko se je šum polegel, je hotela videti, kaj se je zgodilo in je odprla lupine zelo počasi in previdno, toda o groza: Na njeni lupini je bil listek z napisom: „Ta ostriga stane dva novca!“

Bila je na trgu, na ribičevi stojnici.

„Tata — tata!“ — mi je zvenelo v ušesih, kakor bi mi zvonilo ob glavi s štirimi zvonovi. Groznjo sem slišal le na pol in me ni vznemirjala posebno...

Od tedaj nama Janez ni bil več poseben prijatelj. Storił nama sicer ni ničesar, tudi zatožil naju ni pri starših, kakor sem se bal. Le ko smo se srečali kje v vasi, naju je pogledal zbočki: „Tata!“

Bilo naju je vselej zelo sram. Zato sva se mu ognila, kadar je bilo le mogoče.

O čmrljih pozneje nisva govorila rada. Krasti pa tudi nisva poskusila več...

O Veliki noči je bilo spet. Jaz sem bil tedaj star osem, Petrček šest let. Ravno se je pripravljaj, da začne hoditi v šolo. Začetne črke je že poznal, naučil sem ga jih jaz. — Velikonočni torek je bil odločen za vpisovanje.

A prišlo je drugače... V petek popoldne sva šla molit k božjemu grobu. Pihal je močen in mrzel veter, zato naju izprva niso hoteli pustiti. A moletovala sva tako dolgo, da so nama dovolili.

Petrček je bil oblečen tenko in se je prehladil. V soboto ga je bolela glava. Vendar je preprosil mater, da ga je pustila z Minko k vuzemnici.

A ob ognju ga je zeblo, da je trepetal, zato ga je odpravil stric kovalč kmalu domov... „Saj vidiš, da si bolan, Petrček, kaj zmružeš tukaj.“ — „Naj še ostanem, stric!“ — „Ne!“ — se je razhudil dobri mož. — „Ženi ga domov, Minka, in naj gre takoj v posteljo.“

Velikonočno popoldne sem bil pri njem. Govorila sva o božjem grobu, o vuzemnicah, o streljanju.

(Konec prihodnjic)

P * I * S * A * N * O * * B * R * A * N * J * E

MAKSIM GORKI:

MED LJUDMI

(Odlomek iz povesti)

Skoraj vsak dan sem prosil babico: „Pojdiva v gozdl“

Rada je pristala in tako sva preživela vse poletje do pozne jeseni in nabirala trave, rdeče jagode, gobe in orehe. Nabrano je babica prodajala in s tem sva se hranila.

Gozd je vzbudil v meni občutek dušnega miru in domačnosti: v tem občutku so izginjale vse moje grenkobe, pozabljal sem neprijetnosti, hkrati pa je v meni rasla posebna budnost čutov, sluh in vid sta se mi zostrila, spomin - bil je jasnejši, dojemanje vriskov - globlje.

Cedalje bolj sem občudoval babico, navadil sem se jo šteti za bitje, ki je višje od drugih, najbolj blago in pametno na zemlji, ona pa je moje prepričanje utrjevala. Nekoč zvečer, ko sem nabral bele gobe, sva šla po poti domov in prišla do obronka gozda; babica je sedla, da si odpočije, jaz sem pa šel med drevesa iskat gobe.

Nenadoma sem slišal njen glas in videl: sedela je na korenini in mirno obrezovala gobe, ob nji pa je z iztegnjenim jezikom stal siv, mršav pes.

„Ti pa kar pojdi proč!“ je dejala babica. „Pojdi, zbogom!“

Stekel sem na stezo, pes se je nenavadno skrivil in, ne da bi obrnil glavo, pogledal vame z zelenim pogledom lačnih oči, stisnil rep in skočil v gozd. Nič mi bil podoben psu in ko sem zažvižgal, se je divje pognal v grmovje.

Zadnji pozdrav Limbarskemu

Ni še zadnji glas iz grla,

že je strašne smrti moč
pevca našega podrla,
temna ga objela noč.

Nam že lipica cveti,

pevca več med nami ni,
le spomin njegov v pesmih še živi.

Odpri nov se nam je grob,
skromen bil njegov pokop.

Težko nam se je ločiti,

a solz nam treba ni točiti,
na poti v grob si zdaj,

na poti v sveti raj.

Pokoj Ti tuji svet je dal,
med gorami Ti sladki sen boš spal.

Le mirno spi, poet Ti skromni,
saj ob pesmih Tvojih vsak se Te še spomni.

Že odcveta krasni nam jasmín,
a na Te večno živel bo spomin.

E.

„Ali si videl?“ je z nasmehom vprašala babica. „Sprva sem se zmotila: mislila sem, da je pes; gledam, pa vidim, da ima volčje zobe in vrat je bil tudi volčji! Kar prestrašila sem se: no, pravim, če si volk, pojdi stran! Dobro, da so volkovi poletni mirni...“

V gozdu ni nikoli blodila, ker je znala nezmotljivo najti pot domov. Po vonju trav je vedela, kakšne gobe so morale biti na tem kraju, na onem, in me je pogosto spraševala.

„Pod kakšnim drevesom raste rjavka? Kako ločiš užitno gobo od strupene? A kakšna goba raste v praproti?“

Po neopaznih praskah na drevesni skorji mi je znala pokazati veвериčja dupla, plezal sem na drevo, pobiral iz gnezda živalce,

GIOVANNI VERGA:

„CAVALLERIA RUSTICANA“

Prinašamo črtico italijanskega pisatelja Verga, po katere vsebini je skladatelj Mascagni uglasbil znano opero. To opero je pred kratkim predvajalo v Celovcu mariborsko Slovensko narodno gledališče na povabilo kulturnega urada koroške deželne vlade.

Črtica slika življenje na Siciliji proti koncu prejšnjega stoletja, ko je na otoku veljala še krvna osveta, ko so se še vršili dvoboji iz razlogov, ki so značilni za vroči južnjaški temperament, ki hitro vzkipi ter prevpije glas pameti in vesti in se pogosto zaključuje z bliskovito, krvavo žaloigro, tako da njene žrtve, ki so žrtve lastne strasti, nimajo niti časa za obžalovanje.

Nuncijin sin Turriddu se je bil vrnil od vojakov. Vsako nedeljo je postopal sem in tja po trgu v svoji vojaški obleki z rdečo čepico in je bil podoben možakarju z belimi miškami, ki prerokuje ljudem srečo.

Do nosu zakrita dekleta so mimo hodila k maši ter skrivaj pasla po njem oči, paglavci so brenčali okrog njegove kot muhe. Tudi pipo je imel, na kateri je bil kralj na konju kot živ. Prižigal je žveplenke na podplatu ter pri tem dvigal nogo, kot bi hotel brniti.

Angelova hči Lola pa se kot nalašč ni pokazala niti pri maši niti na svojem malem balkonu. Zaradila se je bila kajpak z nekim voznikom iz Likodije, ki je imel štiri mule v svojem hlevu. Ko je Turriddu to izvedel - tristo kršenihi! - bi v prvem trenutku onemu iz Likodije kri spustil, trebuh prerezal... Pa tega ni storil, temveč si je dal duška tako, da je prepel pod oknom Lepotice od kraja vse zbadljive pesmi, kar jih je znal.

njo na določenem kraju. Vse to je bilo jako lepo in res se je Edvard štirikrat ali petkrat sestel s Klaro, ne da bi ga bil kdo opazil, in zopet in zopet sta si obnavljala prisege in oblube. Dogovorila sta se, da ko bo on zapustil službo, tudi ona odide od očeta in z doma ter njemu zaupa svojo srečo in bodočnost.

Marsikateremu našemu čitatelju se utegne zdeti čudno, da admiral ni opazil teh pogostih posetov v Porto Ricu, posebno ker je moral Edvard ob povratku pokazati ladjin zapisnik. Toda admiral je bil popolnoma zadovoljen z Edvardom kakor tudi z njegovo vneto za križarjenje, kadar ni bilo drugega opravila. Zapisnike njegove ladje so prinesli na suho vedno lepo zavite in zapečatene. Admiralov tajnik je vrgel vso stvar v kot in se ni brigal več zanjo, Edvard pa je imel vedno pripravljeno dolgo zgodbo, da jo pove, kadar prisede k admiralovi mizi.

„Enterprise“ je bila kmalu nato poslana v Antigo in Edvard je mislil, da je to izvrstna prilika za poset njegove Klare d'Alvarez; zaradi tega se je na povratku ustavil na običajnem mestu. Kmalu je zapazil belo zaveso na oknu.

„Evo znamenja,“ je dejal eden izmed pomorskih kadetov, ki je stal blizu njega - bili so namreč že tolikokrat na tem mestu, da je že vse moštvo na „Enterprisi“ vedelo za njegovo skrivnost - „dala je znamenje, da se ustavimo.“

„Da vi ustavite svojo neumnost, Warren,“ je odgovoril Edvard smehoma. „Kako morete kaj vedeti o tem?“

„Sodim le po vzrokih in učinkih in vem,

za zimo spravljene orehe in pustošil gnezda; včasih je bilo v gnezdu po več deset funtov orehov.“

V poletnem času sem se zelo okreplil, izgubil zanimanje za življenje sovrstnikov in v gozdu podivjal...“

Nekoč je prišel ded iz mesta ves moker, - jesen je bila in deževalo je, - na pragu se je otrsel kakor vrabec ter svečano dejal: „No, nagajivec, jutri se spravi v kraj!“

„Kam pa še?“ je jezno vprašala babica.

„K tvoji sestri Matrjoni, k njenemu sinu...“

„Ah oče, zlo si naumil!“

„Molči, neumnica, morda postane še risar.“

Babica je molče sklonila glavo...“

Ko bi bilo poletje, bi babico pregovoril, da bi šla po svetu, kakor je hodila, ko je bila deklica...“

Toda bila je jesen, po cesti je pihal hladen veter, nebo se je zavilo v neprodirne oblake, zemlja se je nagubala, postala blatna in nesrečna... In spet sem šel med ljudi...“

„Ali Nuncijin sin Turriddu res nima drugega dela,“ so govorili sosede, „kot prepevati cele noči kot kak samotni ptič?“

Nazadnje je vendarle srečal Lolo, ki se je od nekod vračala. Ni zardela niti pobledele ni, ko ga je zagledala. Kot bi se nje nič ne tikalo... „Srečne oči, ki te vidijo!“ ji je rekel.

„Oh Turriddu, povedali so mi, da si se prvega vrnil.“

„In meni so še vse kaj drugega povedali!“ ji je odgovoril. „Je res, da boš poročila voznika Alfija?“

„Če Bog da, bom!“ je Lola odgovorila in si pod brado popravila rutina krajca.

„Bog da, ali ne da, bo že vse tako, kot je tebi prav. Bog je dal, da sem se vrnil od tako daleč in moral zvedeti te lepe novice!“

Revež je še vedno skušal z lepimi besedami vplivati, toda glas se mu je pričel tresti, šel je za dekletom in zamahoval s pentljo, ki je visela od čepice ter mu plesala po ramenih. In njej se je v resnici smilil, ker je bil tako potr, a srca pa le ni imela, da bi ga z lepimi besedami potolažila.

„Poslušaj, Turriddu,“ mu je nazadnje dejala, „pusti me k prijateljicam. Kaj bi rekli v vasi, če bi me videli s teboj?“

„Res je,“ je odvrnil Turriddu, „poročiti name-ravaš Alfija, ki ima štiri mule v hlevu in res ne gre ljudem dajati se v zobe. Moja mati, revica, pa je medtem ko sem jaz bil pri vojaki, morala prodati edino mulo in še oni košček vinograda ob cesti. Kar je bilo, je bilo in kajpak ne misliš več na čase, ko sva se pogovarjala pod oknom na dvorišču, kjer si mi podarila ta robček, predno sem odšel. Samo Bog

da bom moral iti nocoj še na suho in vas čakati.“

„To ni nemogoče. Ukazite zaviti prednja jadra. Gledati moramo, da pridemo za ono predgorje.“

Warren je govoril prav. Zvečer, nekoliko preden se je stemnilo, je moral spremljati svojega poveljnika na suho. „Enterprise“ pa je ostala na svojem mestu s svetilko na navadnem prostoru.

„Zopet enkrat, draga Klara!“ je rekel Edvard, ko je odgnil njeno dolgo tančico in jo pritisnil na prsi.

„Da, Edvard, zopet enkrat - toda bojim se, samo enkrat; moja služabnica Inez je bila namreč nevarno bolna in se bojim, da je v strahu pred smrtjo povedala vse, vse. Sedaj ji je že bolje.“

„Kako moreš misliti kaj takega?“

„O, ne veš, kako strahopetna neumnica je Inez, kadar je bolna! Zato sem, dragi Edvard, zelo v strahu, da me bodo naši tukaj iskali in zaradi tega se ne smeja shajati več tukaj. Gotovo ti je znan mali zaliv zadaj za skalo, ni dosti dalje od tod, in tam je podzemeljska jama, kjer te počakam. Prihodnjič se morava sniti tamkaj.“

„Torej se snideva tam, vendar ali ni preblizu obrežja? Ali se ne boš bala mož v čolnu, ki te utegnejo videti?“

„Teda! morava še dalje od obrežja. Samo moj oče je, ki se ga bojim, in pa dona Maria. Sveta nebesa! Ako bi moj oče vedel o tem, bi bila izgubljena - ločena za vselej!“ Klara je ihté položila glavo na Edvardovo ramo - in solze so ji tekale v potokih.

(Dalje prihodnjič)

ve, koliko solz sem potočil vanj v daljni tujini, kjer še imena naših krajev ni več najti. Zbogom zdaj, Lola! - Pa so rožice minule, minulo je vse in najina ljubezen.“

Lola je poročila voznika. Ob nedeljah pa se je nastavljala na balkončku in roke je držala na prsih, da so vsi mogli videti debele zlate prstane, ki ji jih je bil podaril njen mož. Turriddu je s pipo v ustih in rokami v žepih hodil mimo gor in dol, se kazal brezbriznega in metal oči po dekletih. V njem pa je kluvala nevoščljivost, da jo ima, da ima Lolin mož toliko tega zlata, ter se kuhala jeza, ker se ona nalašč ni zmenila zanj, ko je prihajal mimo. „Prav pred nosom ji bom zagodel, tej malopridnici!“

Alfiju nasproti je stanoval vinogradnik Nikola, o katerem so pravili, da je debel in bogat kot prašič in je imel hčerko v hiši. Turriddu se je toliko časa vrtel okoli njega, da ga je najel kot čuvaja. Začel je stopicati po hiši in praviti dekletu sladke besede.

„Zakaj gospej Loli ne pripoveduješ teh lepih reči?“ je dejala Santa. „Lola je vendar gospa, in kakšna! Ima moža, ki je bogat kot kralj!“

„Tak mene še ne pogleda!“

„Sto takih Lol si vredna in jaz poznam nekoga, ki bi za tebe gospe Lole in vsega njenega niti ne pogledal, saj ni vredna ti čevljev zavezati, res ni vredna.“

„Zgodba o lisici, ki ne more do grozdja...“

„Ko bi mogel do tebe, golobička moja,“ ji je rekel.

„Oh, roke vstran, Turriddu!“

„Se bojiš, da bi te pojedel?“

„Ne bojim se ne tebe ne tvojih svetnikov!“

„Aha, saj vemo, da je tvoja mati iz Likodije doma. Drugo kri imate! Joj! Z očmi bi te pojedel!“

„Z očmi me le jej, se mi ne bo nič poznalo, a zdaj mi raje dvigni to butaro.“

„Še bajto bi dvignil tebi na ljubo...!“

Zaradi lepšega je vrgla za njim poleno, ki ga je imela v roki.

„Podvizajmo se, s klepetanjem ne pridemo daleč...“

„Če bi bil bogat, bi si izbral za ženo dekle, kakršna si ti, Santa!“

„Bogataša, kot je poročila gospa Lola, jaz ne bom, pa če mi ga sám Bog pošlje. Tudi jaz imam svojo doto...“

„Vemo, da si bogata, vemo!“

„Če veš, potem jo odkuri, ker bo oče vsak trenutek tukaj in ne maram, da bi naju našel na dvorišču.“

Ko je oče pričel po strani gledati, je napravila, kot da tega ne vidi, ker se ji je pentlja vojakove čepice usedla v srce in ji neprestano plesala pred očmi. Ko je oče Turridduju pokazal vrata, mu je hči odprla okno in vse večere kramljala z njim, tako je vsa sosedščina govorila o tem.

„Še znorel bom zaradi tebe,“ je Turriddu govoril, „ne spati ne jesti ne morem...“

„Prazne besede!“

„Zakaj nisem kraljev sin, da bi tebe poročil!“

„Samo brbljanje.“

„Pri Bogu! Pojedel bi te kot žlico medu!“

„Neumnost!“

„Pri moji veri, prisečem!“

„Oh, moj Bog!“

Lola pa je vsak večer za rožnim loncem prisluškovala, pobledevala in zardevala. Nekega dne pokliče Turriddu:

„Hej, Turriddu, od kdaj se stari znanci med seboj več ne pozdravljajo?“

„Oh,“ je vzkliknil mladenič, „blagor mu, kdor te sme pozdraviti!“

„Če me res hočeš pozdraviti,“ je odvrnila Lola, „saj veš, kje sem doma.“

In Turriddu jo je tako pogosto hodil pozdravljati, da je Santi bilo zadosti in mu je pred nosom zaloputnila okno. Sosedje so se nasmihali ali pa z glavo odkimavali, kadar je šel mimo. Lolin mož je bil takrat zdoma, s svojimi mulami je hodil od sejma do sejma.

V nedeljo pojdem k spovedi, nocoj sem sanjala o črnem grozdju,“ je govorila Lola.

„Nikar! Nikar!“ je prosil Turriddu.

„Seveda. Velika noč je pred vrati in moj mož bo hotel vedeti, zakaj nisem bila pri spovedi.“

„Hm,“ je mrmrala Santa, ko je kleče čakala pri spovednici, da bo prišla na vrsto, medtem ko je Lola opravljala svojo spoved, „še v Rim si s tvojimi grehi ne bi upala po odvezo.“

Alfio je bil vrnil s svojimi mulami in kupom denarja. Ženi je prinesel kot darilo lep nov praznični jopič.

„Vaša žena res zasluži darila,“ mu je rekla sosedja Santa, „medtem ko ste vi zdoma, vam dela sramoto.“

Alfio je bil eden tistih, ki za vsako besedo zgrabijo in, ko je slišal tako govoriti o svoji ženi, je postal bled kakor mrljič.

(Nadaljevanje na 8. strani)

CIRCUS Friederike Hagenbeck

pride v
Spittal
Lienz
Beljak
Celovec

Zoo na kolesih

odprt od 9. ure naprej, z nosorogom, opičjim rajem in mnogimi redkimi živalmi!

14 Liliputancev

najmanjši artisti

12 Lipincev

prvič pokazana dresura

Čreda slonov

Dresura divjih zveri

..in svetovni program!

SPITAL OB DRAVI: Premijera v četrtek 23. junija ob 20. uri, petek do vključno nedelje ob 15. in 20. uri. — Prodaja vstopnic v knjigarni Nest, Hauptplatz. — V BELJAKU, Tiroler Strasse: Ponedeljek 27. junija ob 20. uri, od torka do četrka ob 15. in 20. uri. Predprodaja vstopnic v knjigarni Heuss, 8.-Mai-Platz 4, cirkuška blagajna tel. 68-00. — LIENZ, Söldnerfeld: Petek 1. julija ob 20. uri. V soboto in nedeljo ob 15. in 20. uri. Predprodaja vstopnic v „Tiroler Landesreisebüro“, Hauptplatz 20, tel. 25-25. — CELOVEC, „Festungsgelände“, premijera v ponedeljek 4. julija ob 20. uri.

„Cavalleria Rusticana“

(Nadaljevanje s 7. strani)

„Tristo krvavih“, je vzkliknil, „če ste napak videli, opravimo na kratko in niti solze ne utegnemo potočiti, ne vi ne vaših kateri!“

„Nimam navade pretakati solza,“ je odvrnila Santa. „Niti takrat ni mi šlo na jok, ko sem na lastne oči videla Nuncijinega Turrida plaziti se ponoči k vaši ženi.“

„Dobro!“ je dejal Alfio, hvala ti!“

Odkar se je bil maček vrnil, Turridu ni več oprezoval okrog vogalov in večidel je prebil s prijatelji v gostilni. Bilo je na veliko soboto in pred seboj so imeli pladenj klobasic. Ko je Alfio vstopil, je že po tem, kako je vrgel poglede, Turridu vedel, da je prišel zaradi njega, in je položil vilice na krožnik.

„Mi infate kaj povedati, Alfio?“ ga je vprašal.

„Prošnje nimam nobene, Turridu, pač pa vas dolgo nisem videl in bi se rad pogovoril z vami, saj veste, o čem!“

Turridu mu je bil sprva ponudil kozarec, toda Alfio ga je z roko odbil.

Tedaj je Turridu vstal in mu rekel:

„Tukaj sem, Alfio!“

Voznik mu je položil roke okoli vratu.

„Če vam je prav pridite zjutraj pred figovo grmičje in tam se pogovoriva.“

„Počakajte me ob sončnem vzhodu ob poti in pojdeva skupaj.“

Po teh besedah sta izmenjala poljube. Turridu je z zobmi stisnil nasprotnikovo uho in mu s tem svečano obljubil, da ne bo izostal.

Prijatelji so umolkni, pustili jed na mizi in spremlili Turrida domov. Uboga Nuncijsa ga je vsak dan čakal pozno v noč.

„Mati, se spominjate“, ji je dejal Turridu, „ko sem odhajal k vojakom, ste mislili, da se ne vrnem več. Poljubite me lepo kot takrat, ker zjutraj me dolga pot čaka.“

Predno se je zdanilo, je vzel svoj nož, katerega je imel skritega pod senom, odkar je bil odšel k vojakom, in se napotil proti figovemu grmičju.

„Oh, ježešmarija, kam se ti tako mudi?“ je usekala Lola, ko se je njen mož odpravil od doma.

„Ne pojdem daleč“, je odgovoril Alfio, „toda za tebe bi bilo bolje, da se več ne vrnem.“

Lola je v sprajci klečala ob postelji, stiskala k ustnicam rožni venec, ki ji ga je bil prinesel pater Bernadin, ter molila od kraja vse zdravemarije.

Turridu je že dobršen kos poti prehodil ob strani svojega tovariša, ki je s čepico na očeh ves čas molčal, potem pa je začel:

„Bog mi je priča, Alfio, da bi se pustil ubiti, ker vem, da sem kriv. Toda, ko sem odhajal, sem videl svojo ubogo mater, ki je z izgovorom, da bo krmila kure, vstala, da bi me še enkrat videla. Slutnja ji je govorila. In zato, kakor je Bog resničen, vas bom zaklal, da moja stara ne bo plakala.“

„Tako je prav“, je dejal Alfio ter slekel jopič. „Pošteno se bova pomerila.“

Oba sta bila spretna zabodača. Turridu je prvi zamahnil, a je v zadnjem trenutku še prestregel nasprotnikov udarec. Ko ga je vrnil, ga je pošteno vrnil. Zadel ga je v spodnji del trebuha.

„Oho, Turridu, vidim, da me res hočete ubiti!“

„Seveda, povedal sem vam. Odkar sem svojo mater zadnjikrat videl med kokošmi, jo imam neprestano pred očmi.“

„Le odprite jih na široko, svoje oči“, je zavpil Alfio, „ker zdaj vam bom zagodel!“

Stal je na preži, z levico se je držal za rano, ki ga je pekla in s kolonom je bil skoraj pri tleh. Tedaj je z bliskovito kretljivo zajel pest peska ter ga zagnal nasprotniku v oči.

„Joj!“ je zarjul Turridu osepel, „izgubljen sem!“

Z obupnimi skoki nazaj se je skušal rešiti, toda Alfio ga je dohitel, ga zabodel v trebuh in potem še v grlo.

„In še v tretje! Ta naj bo za dom, ki si mi ga onečastil. Zdjaj bo tvoja mati pustila v miru svoje kure.“

Turridu se je še nekajkrat opotekel med figovim grmičjem in se potem zrušil kot prazna vreča. Peneča kri mu je vrela iz grla in niti „O, mati moja!“ ni več mogel reči.

Prevedel —ff—

ST. JAKOB V ROŽU

(Nadaljevanje s 4. strani)

Zbor absolventk gospodinjstkih šol zapel nekaj domačih in Milkinih pesmi: pesmi so izražale mladostno veselost in vernost naših dežel, pravtako dekleško rajanje po narodnih pesmih. Toliko nežnosti, plemenitosti, okusa, lepote, pa tudi ideje je bilo v vsem, da nas je vse prevzelo. G. prof. dr. Inzko je imel navdušen in vsebinsko pomemben nagovor na mladino. Sveški zbor nam je zapel nekaj Marijinih pesmi, tercet je dovršeno zapel „Vandrovko“. Ko je režiser razložil vsebino in pomen misterija, ki ga bo podala mladina, je mladina izpovedala slovesno in javno svojo zaobljubo: Da veruje in po veri živeti hoče in jo brani.

Višek večera je bil misterij „Brezmadežna“. Lahko rečemo, da tudi višek vseh dosedanjih uprizoritev te verske igre. Že zunanje okoliščine: uprizoritev na prostem v tako idealnem in akustičnem prostoru, učinek luči in tolika množica: potem pa navdušeno in pa pričevalno podajanje vseh v igri sodelujočih: za to svojevrstno doživetje smo iz srca hvaležni vsem, ki so pripravili slovesnost; idealni katoliški mladini in njenim vzgojiteljem. S svojo udeležbo pa so tudi starejši pokazali, da cenijo to delo in ga odobravajo.

Zdelo se nam je, da je tudi Marija, katero smo počastili z misterijem, bila zadovoljna in da je držala svojo roko nad št. Jakobom, da ni iz zgornjega konca pridvela grozeča nevihta, ki bi onemogočila tako lepo in mogočno mladinsko slovesnost!

IGRA SLOVENSKEGA AVTORJA V CELOVŠKEM GLEDALIŠČU

V petek 24. junija bo v celovškem mestnem gledališču premijera v nemščini gledališke igre modernega slovenskega pisatelja Slavka Gruma „Dogodek v mestu Gogi“. Prevod je oskrbela ga. Kraljeva, soproga enega najboljših slovenskih dramskih igralcev, pokojnega Emila Kralja. Predstavo v Celovcu režira ljubljanski režiser in dramaturg pisatelj dr. Bratko Kreft z igralci tukajšnjega mestnega gledališča.

Spomenik kljubuje dinamitu v vzhodnem Berlinu. Takoj po koncu vojne so Sovjeti postavili spomenik svojim tankovskim četam in sicer so na kamniti podstavek postavili sovjetski tank, ki je med prvimi prodrl v Berlin. Pred nedavnim so sovjetski vojaki tank odpeljali in delavci so podstavek podminirali, da ga spuste v zrak, toda so uporabili premalo razstreliva.

Zakon o odpravi „nedotakljivosti“ v Indiji je stopil 1. 6. v veljavo. S tem zakonom je zadan udarec indijski socialni ureditvi, ki je slonela na različnih medsebojno strogo ločenih kastah. „Nedotakljivi“ so bili „parije“, to je pripadniki najnižje kaste, katere so smatrali za izvržence in se niso smeli niti dotakniti pripadnika kake druge kaste.

KINO

CELOVEC-KLAGENFURT STADTTHEATER

24. do 27. 6.: „Der Engel mit dem Flammenschwert“, (ni za mladino).

28. do 30. 6.: „Die Schreckensnacht von Yuma“, (ni za mladino).

PRECHTL

24. do 27. 6.: Drama povrnencev „Das zweite Leben“.

28. do 30. 6.: Barvni film „Königin von Tahiti“

VOLKSKINO

27. 6. do 1. 7.: „Der Graf von Monte Christo“, 2. del (nadaljevanje 1. dela).

PLIBERK

25. do 26. 6.: „Ein Leben für Do“, (ni za mladino).

29. do 30. 6.: „Die schwarze Isabella“, (ni za mladino).

Črke za portal pri Jenoch, Klagenfurt, Herengasse 14.

VAŽNO ZA DEKLETA!

Sestnajstletno, kmečko dekle dobi trajno mesto pri vdovi, gostilničarki kot učenka in pomoč v kuhinji in gostilni.

TVOJE MOTORNO KOLO samo od trdke Potuznik, tovarniško novo in rabljeno. Majhno naplavlilo, ostanek v 25 mesečnih obrokih. Celovec-Klagenfurt, St. Ruprechter Strasse 4.

OČALA OD SEKERKA drž. izpr. optik. Dobavitelj vseh bolniških blagajn. Celovec-Klagenfurt, St.-Ruprechter-Strasse 18

Sanitarne naprave, centralne kurjave, vodovodne napeljave **ANDLINGER**, Celovec Adlergasse, tel. 20-52. Strokovni nasveti in brezplačni proračuni. Dobave po tovarniških cenah. Električne črpalke. Vse na zalogi.

Vsak teden nove pošiljke raznih avto vozov iz Nemčije; najugodnejše samo Autozentrale Potuznik Celovec-Klagenfurt, St. Ruprechter Strasse 4. Velika razstavna dvorana: Gabelsbergerstr. 7 (Autohof).

Plašči iz balonske svile, dežni in za motoriste najceneje v strokovni trgovini **V. TARMAN**, Celovec-Klagenfurt, Völkermarkter Strasse Nr. 16.

PAFF novi nemški živalni stroj za gospodinjstvo in obrt
Celovec **GRUNDNER**
Wienerg. 10

ZENITEV

Kmečki sin, Slovenec, 30/168, blond, vitek in priden se želi priženiti na kmečko posestvo v slovenskem kraju. Ponudbe pod značko „Do 30 let“ pošljite na upravo lista.

Preprosto kmečko dekle, 168 velika, 26 let, želi spoznati katoliškega poštenega fanta čez 30 let. Dopise pod značko „Pod domačo li-po“ na upravo lista.

Malo zna, kdor Schleppe ne pozna

Katece prednosti

Vam nudi

Teppichhaus Radlmayr

PRI NAKUPU PREPROG · PREGRINJAL · BLAGA ZA POHIŠTVO · NAMIZNEGA IN POSTELJNEGA PERILA

1 NAJVEČJO IZBIRO

2 PAZLJIVO POSTREZBO

3 NIZKE CENE · PLACILNE OLAJSAVE

BELJAK-VILLACH · POSTGASSE 3 · TEL. 47-67

Župni uradi in gostinski obrati imajo posebne popuste!

Instrumente na pihala, klarinete, jazztrompete, saksafone, jazzgitare, citre, harmonike vseh vrst dobite v največji izbiri in na ugodne obroke pri

HERGETH

Celovec-Klagenfurt, Burggasse 23
Strokovna delavnica!

WALCHER

CELOVEC-KLAGENFURT, 10.-Okt. Str.
PRISTNE narodne DEČVE (Dirndl) gotove in po meri

Čemu ste v skrbeh, če boste še dobili „Naš tednik — Kronika“ v trafiki ali pa morda pri sosedu! Izpolnite to naročilnico in naš list dobite na dom!

Tu odrežite in pošljite kot tiskovino v kuverti na naš naslov (Celovec - Klagenfurt, Viktringer Ring 26)!

Kot naročnik dobite naš list hitro in zanesljivo!

Naročilnica

S tem naročam list

„Naš tednik — Kronika“

Plačilne možnosti: mesečno 4.— šil. za tuzemstvo. Pri plačilu za pol leta ali celo leto dobite popust.

Ime:

Naslov:
(prosimo, da točno navedete tudi pošto!)

Datum:

(Podpis)

WIENER ALLIANZ

Versicherungs Aktiengesellschaft — Zavarovalna družba A. G.

FILIALDIREKTION FÜR KÄRNTEN UND OSTTIROL

Sporočamo, da smo se

PRESELILI V LASTNO STAVBO

V CELOVCU-KLAGENFURT, Bahnhofstraße 38a

Telefon 27-25 in 29-50